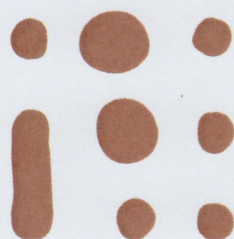

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. (ARÚ Praha)
Letenská 4, 118 00 Praha 1
IČO: 67985912

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV
AV ČR PRAHA

VÝROČNÍ ZPRÁVA

o činnosti a hospodaření za rok 2022

Zpracována:

10. května 2023

Zpracovali:

Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D., a kol.

Bc. Marcela Kleinová (ekonomická část)

Ředitel ARÚ Praha:

Mgr. Jan Mařík, Ph.D.

Radou ARÚ schválena dne:

21. června 2023

Předseda Rady ARÚ:

doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.

Dozorčí radou projednána dne:

13. června 2023

Předseda Dozorčí rady ARÚ:

PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., MBA

OBSAH

I. Orgány a struktura ARÚ Praha	3
I.1. Složení orgánů pracoviště	3
I.2. Změny ve složení orgánů	4
I.4. Informace o změnách zřizovací listiny	5
I.5. Organizační a personální struktura ARÚ Praha	5
II. Hodnocení hlavní činnosti	9
II.1. Obecné vymezení činnosti ARÚ Praha	9
II.2. Grantové projekty	10
II.3. Hlavní výsledky a výstupy činnosti v r. 2022	13
II.4. Publikační činnost ARÚ Praha	15
II.5. Zvané přednášky ARÚ	15
II.6. Vědecká ocenění	16
II.7. Členství v odborných komisích a redakčních radách	16
II.8. Zpracování a šíření vědeckých informací	20
II.9. Památková péče a záchranné archeologické výzkumy	22
II.10. Pedagogická činnost	28
II.11. Organizace konferencí a účast na nich	29
II.12. Mezinárodní projekty a spolupráce	31
II.13. Popularizační činnost	40
III. Finanční informace	47
IV. Předpokládaný vývoj činnosti ARÚ Praha	47
V. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí	48
VI. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů	48
VII. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	48
Přílohy	49
1. Zpráva auditora o ověření účetní závěrky za rok 2022	
2. Účetní závěrka za rok 2022	

I. ORGÁNY A STRUKTURA ARÚ PRAHA

I.1. SLOŽENÍ ORGÁNŮ PRACOVISTĚ

Ředitel pracoviště

Ředitelem ARÚ Praha je Mgr. Jan Mařík, Ph.D., který byl jmenován od 1. června 2017 do 31. května 2022.

Mgr. Jan Mařík, Ph.D., byl nově jmenován 1. června 2022 na další pětileté funkční období do 31. května 2027.

Rada ARÚ Praha

Rada ARÚ Praha byla zvolena dne 14. 12. 2021, a to v následujícím složení:

Interní členové:

doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc. (předseda)
Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D. (místopředsedkyně)
PhDr. Helena Březinová, Ph.D.
doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D.
Mgr. Jan Mařík, Ph.D.
Mgr. David Novák, Ph.D.

Externí členové:

PhDr. Eva Doležalová, Ph.D.
Mgr. Petr Dresler, Ph.D.
Ing. Lenka Kovačiková, Ph.D.

Tajemnice:

Mgr. Kristina Jarošová

Dozorčí rada ARÚ Praha

Členové DR:

PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., MBA (členka AR AV ČR, ÚJČ AV ČR, předsedkyně)
Mgr. Michal Ernée, Ph.D., DSc. (ARÚ Praha, místopředseda)
doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc. (ARÚB)
PhDr. Jan Prostředník, Ph.D. (Muzeum Českého ráje v Turnově)
PhDr. Pavel Titz, Ph.D. (NM Praha)

Tajemník:

PhDr. Miroslav Dobeš, Ph.D. (ARÚ Praha)

Nové složení DR (od 1. 5. 2022):

PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., MBA (členka AR AV ČR, ÚJČ AV ČR, předsedkyně)

Mgr. Michal Ernée, Ph.D., DSc. (ARÚ Praha, místopředseda)

prof. Ing. Stanislav Pospíšil, Ph.D., FEng. (ÚTAM AV ČR)

PhDr. Jan Prostředník, Ph.D. (Muzeum Českého ráje v Turnově)

PhDr. Pavel Titz, Ph.D. (NM Praha)

Tajemník:

PhDr. Miroslav Dobeš, Ph.D. (ARÚ Praha)

Mezinárodní poradní sbor (MPS)

MPS byl ustanoven 9. 2. 2021 na pětileté funkční období.

Členové MPS:

Prof. Dr. Claus von Carnap-Bornheim (Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie, předseda)

Prof. Felipe Criado-Boado (Institute of Heritage Sciences (Incipit) of the CSIC)

Dr. Wolfgang Haak (Max Planck Institut Jena, Department of Archaeogenetics)

Dr. Cynthia Dunning (ICOMOS International Scientific Committee on Archaeological Heritage Management)

Prof. Dr. Jerzy Piekalski (University of Wrocław, Archeologia Department)

I.2. ZMĚNY VE SLOŽENÍ ORGÁNŮ

V průběhu r. 2022 došlo k volbě **ředitele pracoviště**. Od 1. června 2022 do 31. května 2027 bude tuto funkci zastávat Mgr. Jan Mařík, Ph.D.

Dále došlo ke změnám ve složení **Dozorčí rady ARÚ**.

Nové složení DR:

PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., MBA (členka AR AV ČR, ÚJČ AV ČR, předsedkyně)

Mgr. Michal Ernée, Ph.D., DSc. (ARÚ AV ČR, místopředseda)

prof. Ing. Stanislav Pospíšil, Ph.D., FEng. (ÚTAM AV ČR)

PhDr. Jan Prostředník, Ph.D. (Muzeum Českého ráje v Turnově)

PhDr. Pavel Titz, Ph.D. (NM Praha)

Tajemník:

PhDr. Miroslav Dobeš, Ph.D. (ARÚ Praha)

I.3. Informace o činnosti orgánů

O jednáních orgánů jsou pořizovány oficiální zápisy. Zde uvádíme jen informace o termínech konání jednotlivých zasedání.

Ředitel řídil pracoviště osobně a/nebo prostřednictvím svých zástupců a vedoucích oddělení, sdružených do Kolegia ředitele. **Kolegium ředitele** se v r. 2022 sešlo třikrát (62.–64. zasedání: 28. 3., 23. 6., 4. 10.).

Rada ARÚ Praha zasedala v r. 2022 pětkrát, a to na svém 46. (12. 1. 2022), 47. (22. 3. 2022), 48. (21. 4. 2022), 49. (6. 6. 2022) a 50. (30. 11. 2022) zasedání.

Dozorčí rada ARÚ Praha (DR) se v roce 2022 sešla na dvou zasedáních, a to 22. 3. 2022 (31. zasedání) a 6. 6. 2022 (32. zasedání). K relevantním bodům jednání byl vždy přizván ředitel pracoviště, případně jím pověřený zástupce.

Během roku byli předsedkyně i členové DR průběžně v kontaktu s tajemníkem DR a ředitelem pracoviště; podle potřeby spolu konzultovali úkony, procedury a materiály spadající do kompetence DR.

Dozorčí rada:

- projednala návrh rozpočtu ARÚ na rok 2022;
- projednala výroční zprávu o činnosti a hospodaření ARÚ za rok 2021, včetně účetní uzávěrky, a seznámila se s výrokem auditora;
- *per rollam* udělila předchozí souhlas se zadávací dokumentací ekonomického informačního systému II;
- *per rollam* udělila předchozí souhlas se zadáním veřejné zakázky s názvem „Dodávka Ekonomického informačního systému včetně implementace a následného servisu“ III;
- *per rollam* udělila předchozí souhlas se záměrem rekonstrukce archivu ARÚ;
- *per rollam* udělila předchozí souhlas se třemi dodatky k nájemním smlouvám s ÚSMH AV ČR, v. v. i.;
- určila auditora k ověření účetní závěrky ARÚ za rok 2022, a to stávající firmu ACONTIP, s. r. o., s tím, že audit provede Ing. Ivana Hlaváčková;
- vzala na vědomí informaci o smlouvách ARÚ v registru smluv za rok 2022;
- projednala jednací řád DR bez připomínek;
- byla seznámena s dalšími okolnostmi týkajícími se chodu ústavu (problematika nájmu pozemků pod základnou v Bylanech).

Shromáždění vědeckých pracovníků (SVP) se v roce 2022 nesešlo.

Mezinárodní poradní sbor (MPS) se v r. 2022 nesešel. Zasedání bylo zejména ze zdravotních důvodů několika členů MPS přesunuto na r. 2023.

I.4. INFORMACE O ZMĚNÁCH ZŘIZOVACÍ LISTINY

Zřizovací listina ARÚ Praha byla vydána Akademií věd ČR 28. června 2006 s platností od 1. ledna 2007. Od vydání zřizovací listiny se její znění nezměnilo. Zřizovací listina je zveřejněna v Rejstříku veřejných výzkumných institucí na <http://rvvi.msmt.cz/>.

I.5. ORGANIZAČNÍ A PERSONÁLNÍ STRUKTURA ARÚ PRAHA

Organizační struktura

Zástupci ředitele ARÚ Praha jsou:

- doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D., zástupce ředitele pro vědu;
- Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D., zástupce ředitele pro vnější vztahy.

Asistentka ředitele: Mgr. Kristina Jarošová (Zannikos)

ARÚ Praha je strukturován do pěti vědeckých oddělení, celků s funkcí odbornou (koordinace výzkumu), pedagogickou (školení doktorandů, vysokoškolské působení pracovníků), organizační (provoz oddělení, evidence výzkumů a nálezů). Těmito odděleními jsou:

Oddělení archeologie pravěku OAP (vč. základny v Kutné Hoře; vedoucí doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D.)

Oddělení archeologie pravěku se jako celek detailně zaměřuje na takovou etapu minulosti, jejíž poznání je zcela závislé na získání a správné interpretaci archeologických pramenů, protože písemné prameny buď vůbec nejsou k dispozici (prehistorie), anebo jen ve velmi omezené míře (protohistorie). Struktura oddělení je nastavena tak, že s výjimkou paleolitu a mezolitu je pro každou základní chronologickou etapu prehistorie (neolit, eneolit, doba bronzová atd.) k dispozici minimálně jeden specialista.

Součástí oddělení archeologie pravěku je také detašované pracoviště v Kutné Hoře vzešlé z bývalé archeologické terénní expedice na neolitickém sídlišti Bylany, nacházejícím se poblíž. Detašované pracoviště v Kutné Hoře je zodpovědné za provádění archeologické památkové péče v regionu Kutná Hora a Kolín. Kromě standardní činnosti orientované tímto směrem jsou zde testovány nové metodické a metodologické postupy terénního výzkumu.

Oddělení archeologie středověku OAS (vč. pracoviště na Pražském hradě, na Vyšehradě a v Žatci; vedoucí Mgr. Jana Maříková-Kubková, Ph.D.)

Hlavní výzkumné úkoly oddělení archeologie středověku jsou z časového hlediska soustředěné do období raného a vrcholného středověku a období postmedieválního, tedy historických období s největším dopadem na tvorbu národní i lokální kulturní identity. Stejně jako v ostatních obdobích zkoumaných archeologickými metodami, hlavními prameny jsou pozůstatky sídelních struktur a doklady pohřební a hmotné kultury. Volba aktuálně řešených témat vychází z nálezového fondu ARÚ, který spravuje archeologickou dokumentaci několika významných raně středověkých lokalit od počátku jejich výzkumu. Druhým důležitým faktorem pro volbu témat je propojení výsledků archeologického bádání v rámci širšího střeoevropského prostoru.

Oddělení přírodních věd a archeometrie OPA (vč. Laboratoře archeogenetiky a Restaurátorských laboratoří; vedoucí Mgr. Alžběta Frank Danielisová, Ph.D.)

Hlavním výzkumným tématem oddělení přírodních věd a archeometrie je vztah člověka k přírodním zdrojům, proces jejich získávání, přetváření a kulturně-ekonomické důsledky, které z těchto procesů vyplývají pro lidskou společnost v různých obdobích, prostředích a ekonomikách (lovecko-sběračských, zemědělských, pasteveckých atd.). V rámci těchto otázek jsou pro nás klíčová období kulturně ekonomických změn, kdy se mění subsistenční strategie (např. lov a sběr v zemědělství, změny v ekonomických strategiích) nebo se etablovávají nové materiály (např. kamenné suroviny, kovy, sklo). Řešené problémy zahrnují strategie obživy, intra- a interkulturní kontakty, mobilitu artefaktů i živých jedinců a proměny přírodního prostředí. Nedílnou součástí studia jsou technologické postupy, otázky základní i pokročilé produkce a distribuce živin, surovin, artefaktů, ale i idejí a know-how.

Oddělení informačních zdrojů a archeologie krajiny OIZAK (vč. archivu ARÚ a Radiouhlíkové laboratoře; vedoucí Mgr. David Novák, Ph.D.)

Aktivity oddělení informačních zdrojů a archeologie krajiny jsou zaměřeny na témata související s krajinou a jejím využitím jako archeologického pramene. Oddělení se zabývá utvářením a funkcemi krajiny v minulosti, sídelní historií v dlouhém časovém a prostorovém měřítku a rozvojem metod získávání informací o minulé krajině a přírodním prostředí. Aktivita daného oddělení jsou specifické tím, že kromě vědecké práce v užším slova smyslu zahrnují i systematickou archeologickou archivaci a tvorbu základního informačního systému české archeologie v oblasti managementu terénních výzkumů a údajů o jejich výsledcích. Tento systém je jako Archeologický informační systém ČR (AIS CR) zapsán do Cestovní mapy velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace MŠMT a v současné době začíná být obecně sdílenou infrastrukturou užívanou většinou odborných institucí v ČR i širokou veřejností.

Oddělení terénní archeologie OTA (vedoucí Mgr. Drahomíra Malyková, Ph.D.)

Oddělení se zabývá terénními archeologickými výzkumy v regionech, které jsou dlouhodobě cílem odborného zájmu ARÚ Praha (zejména Slánsko, Mělnicko, východní okraj Prahy a další). Zaměřuje se zejména na metodiku terénních výzkumů, přípravnou fázi těchto výzkumů, jejíž součástí je např. i detektorová prospekce a povrchový průzkum, a tvorbu závěrečných nálezových zpráv. Významnou činností oddělení je také zpracovávání „studíí archeologických rizik“ pro stavebníky na kterékoliv území v rámci celé České republiky.

V rámci ředitelství ARÚ existuje **Referát památkové péče** (vedoucí Mgr. Jan Mařík, Ph.D.) zajišťující agendu spojenou s ohlašováním stavebních akcí. Technické úkoly a ekonomickou agendu zajišťuje **oddělení THS** (technicko-hospodářská správa; vedoucí Bc. Marcela Kleinová). Od r. 2007 rovněž v ARÚ působí **tiskový mluvčí** (od 2014 Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D.). Podrobnější informace o činnosti oddělení a tiskové zprávy o činnosti ARÚ lze najít na webových stránkách ARÚ Praha (www.arup.cas.cz) a na sociálních sítích.

Profesní skladba

K 31. 12. 2022 zaměstnával ARÚ Praha 135 pracovníků, jejichž celkové kapacity činily 110 pracovních úvazků. Z tohoto počtu bylo 49 vědeckých pracovníků v kategorii V1–V6 (V1 – 0, V2 – 6, V3 – 10, V4 – 6, V5 – 18, V6 – 9), 58 vysokoškolských pracovníků mimo stupně vědeckých pracovníků a 28 administrativních pracovníků, techniků a dalších. Mezi vědeckými pracovníky a vysokoškolsky vzdělanými pracovníky ve výzkumu byli archeologové, přírodovědci (antropologové, archeozoolog, paleobotanikové, geolog aj.). Vysokoškolsky vzdělaní pracovníci pracují v knihovně a bibliografickém úseku, jako specialisté na výpočetní techniku a jsou odborníky na technologii zpracování kovů a restaurátorské práce.

Zařazení do kvalifikačních stupňů

V souladu s Kariérním řádem vysokoškolsky vzdělaných pracovníků AV ČR procházejí vědeckí pracovníci ARÚ pravidelnými atestacemi, které sledují jejich zařazení do kvalifikačních stupňů. V roce 2022 byli atestováni v prvním kole (29. 3. 2022) celkem 3 pracovníci a pracovnice ARÚ a ve druhém kole (8. 6. 2022) celkem 7 pracovníků a pracovnic ARÚ. Jednalo se o pracovníky, jejichž pracovní smlouvy byly uzavřeny na dobu určitou s platností do 1., resp. 2. poloviny roku 2022 nebo byli atestováni na vlastní žádost. V prvním kole atestační komise doporučila ve dvou případech zvýšení kvalifikačního stupně a v jednom případě ponechání stejného kvalifikačního stupně. Ve druhém kole komise doporučila ve dvou případech zvýšení kvalifikačního stupně a v pěti případech ponechání stejného kvalifikačního stupně.

K zajištění atestací 29. 3. 2022 byli ředitelem ARÚ Praha jmenováni *ad hoc* následující členové atestační komise:

Komise pracovala ve složení:

- doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D. (předseda komise), Mgr. Alžběta Frank Danielisová, Ph.D. (tajemnice)
- interní členové komise: Mgr. Jana Maříková-Kubková, Ph.D., Mgr. Markéta Končelová, Ph.D.
- externí členové komise: PhDr. Jan John, Ph.D., Mgr. Petr Dresler, Ph.D., Mgr. Tomáš Mangel, Ph.D.

K zajištění atestací 8. 6. 2022 byli ředitelem ARÚ Praha jmenováni *ad hoc* následující členové atestační komise:

Komise pracovala ve složení:

- doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D. (předseda)
- interní členové komise: Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D. (tajemnice), PhDr. Martin Kuna, CSc., DSc., Mgr. Alžběta Frank Danielisová, Ph.D.
- externí členové komise: prof. PhDr. Eduard Droberjar, Dr., doc. PhDr. Tomáš Klír, Ph.D., doc. Mgr. Petr Hrubý, Ph.D.

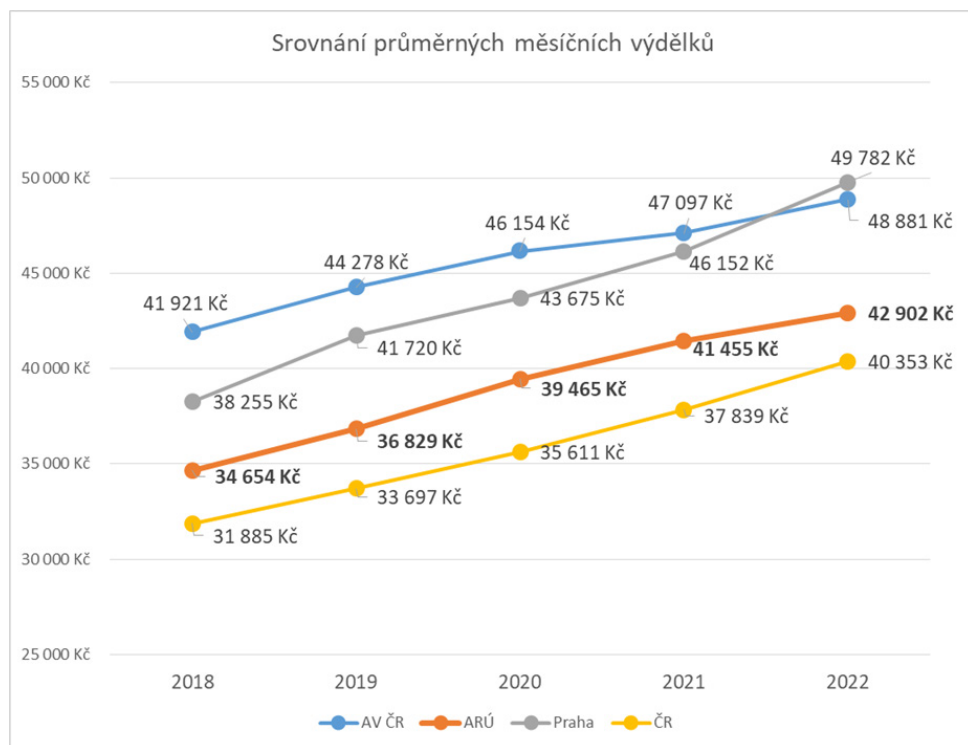
Ke konci roku 2022 byla skladba vysokoškolských a vědeckých pracovníků podle atestačních stupňů následující:

- vysokoškolští pracovníci (mimo stupně atestovaných pracovníků): 52
- odborný pracovník výzkumu a vývoje (stupeň 1): 0
- doktorand (stupeň 2): 6
- postdoktorand (stupeň 3a): 10
- vědecký asistent (stupeň 3b): 6
- vědecký pracovník (stupeň 4): 18
- vedoucí vědecký pracovník (stupeň 5): 9

Vědecké a pedagogické hodnosti (z kategorie V1 – V6)

Mezi pracovníky ARÚ (vč. emeritních) bylo v r. 2022 následující rozdělení vědeckých a pedagogických hodností:

- DrSc. (DSc.), CSc., Ph.D., Dr.: 55
- profesor: 4, docent: 3
- Mgr.: 35, PhDr.: 17, RNDr.: 4, Ing.: 7

Vývoj průměrných měsíčních příjmů všech pracovníků ARÚ (ARÚ, AV ČR podle VZ, ČR, Praha – podle ČSÚ) 2018-2022.

II. HODNOCENÍ HLAVNÍ ČINNOSTI

II.1. OBECNÉ VYMEZENÍ ČINNOSTI ARÚ PRAHA

ARÚ Praha se zaměřuje na výzkum minulosti člověka ve vztahu k celé řadě kulturních, biologických a environmentálních proměnných. ARÚ zasahuje do všech oblastí studia archeologických pramenů u nás i v zahraničí, a to od fáze terénního výzkumu přes studium hmotných pozůstatků například v kontextu archeologických kultur až po zobecňující modely minulých společností.

Tato činnost je prováděna v rámci odborných oddělení, složených z jednotlivců a týmů seskupených k řešení konkrétních projektů. Spektrum činností oddělení a týmů ARÚ vychází z dlouhé tradice, kterou si v dané oblasti základního výzkumu nese a současně odráží i aktuální stav daný společenskou poptávkou a logicky také úspěšností projektových žádostí.

Vedle základního výzkumu směřují aktivity odborných oddělení a týmů ARÚ také do oblasti aplikovaného výzkumu. Jedná se zejména o dlouhodobé zajišťování a rozvíjení oborové infrastruktury, činnosti v oblasti péče o archeologické dědictví a závazky ARÚ vyplývající ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. ARÚ rovněž spravuje největší oborovou knihovnu v ČR a zpřístupňuje ji odborníkům, studentům i širší veřejnosti.

Významnou činností ARÚ je také komunikace se širší veřejností na úrovni prezentace výsledků vědecké práce či poskytování informací spojených s ochranou archeologického dědictví.

ARÚ průběžně naplňuje i svou roli garanta odborné úrovně oboru, která vyplývá ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění (srov. kap. II.8.), a účastní se přípravy dalších legislativních úprav.

ARÚ Praha byl v roce 2013 (30. 1. 2013) začleněn do seznamu znaleckých ústavů podle zákona o znalcích a tlumočnících č. 444/2011 Sb. v oboru školství a kultura v rozsahu znaleckého oprávnění pro oblast archeologie. Jedná se zejména o oblasti archeologického terénního výzkumu, technického, laboratorního, restaurátorského a vědeckého zpracování a interpretace archeologických nálezů; výzkumu archeologické teorie, metod a metodiky; provádění záchranných archeologických výzkumů.

Cena Jana Rulfa

Cena Jana Rulfa, udělovaná od r. 1999, je unikátní počin, který podporuje studenty a mladé začínající vědecké pracovníky v archeologii, ale i v příbuzných oborech. Soutěže se účastní autoři z ČR a ze zahraničí, své práce mohou přihlásit sami nebo to za ně může udělat jejich domovská instituce. ARÚ Praha tímto způsobem umožňuje mladým začínajícím odborníkům upozornit na své práce, na řešená témata a na nové přístupy k řešení témat. Přihlášené práce jsou hodnoceny ve dvou skupinách: v takzvané hlavní soutěži (publikované práce a doktorské práce) a ve skupině magisterských a bakalářských prací. Díky tomu dostávají studenti na úplném začátku své akademické kariéry první šanci na ocenění. Žádná podobná soutěž pro archeologii a příbuzné obory na území ČR momentálně neexistuje.

Hodnotitelská komise, kterou *ad hoc* svolává ředitel ARÚ Praha, je vždy složena z odborníků s různou specializací, ať už na konkrétní úseky našich dějin, nebo na rozmanitá průřezová témata.

AMČR-PAS

AMČR-PAS (dále jen PAS) je webový portál pro sběr dat ze spolupráce amatérských hledačů s archeology. Portál je jedním z modulů Archeologické mapy ČR (<http://www.archeologickamapa.cz/pas/>), kterou spravují Archeologické ústavy Akademie věd ČR v Praze a Brně. Záměrem PASu je umožnit transparentní evidenci výsledků činnosti amatérů spolupracujících s archeology na výzkumech v terénu.

Pro spolupráci je nezbytné splnit několik podmínek. Každý hledač musí být ochoten spolupracovat s archeology z organizací, které jsou v ČR oprávněny provádět archeologické výzkumy. Pod vedením archeologa se každý zájemce musí seznámit se základy práce s archeologickými nálezy podle profesionálních zásad – zejména jak lokalizovat, popsat a zdokumentovat nález – a provést záznam v AMČR-PAS.

Portál, stejně jako celá Archeologická mapa, je součástí Archeologického informačního systému České republiky (AIS ČR; <https://www.aiscr.cz/>), velké výzkumné infrastruktury, která podporuje digitalizaci archeologie a otevřené sdílení archeologických dat pro vědecké účely i širokou veřejnost. Je tak zapojen do širší nabídky nástrojů naplněných informacemi o minulosti české krajiny, které archeologové v posledních letech rozvíjejí a dávají plně k dispozici.

II.2. GRANTOVÉ PROJEKTY

Vědecký výzkum v ARÚ Praha byl v r. 2022 financován především prostřednictvím institucionální podpory výzkumné organizace (AV ČR) a účelových prostředků věnovaných jednotlivým projektům grantovými agenturami. V r. 2022 bylo v ARÚ řešeno 29 účelově financovaných projektů, podporovaných tuzemskými grantovými agenturami a institucemi: GA ČR (4), TA ČR (3), Akademií věd AV ČR (7), Ministerstvem kultury (3) či Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (4). Dalších osm mezinárodních projektů bylo podporováno z evropských či jiných zahraničních zdrojů.

V roce 2022 byl ARÚ a jeho vědečtí pracovníci příjemcem/řešitelem nebo spolupříjemcem/spoluřešitelem těchto 21 tuzemských a 8 zahraničních projektů:

Poskytovatel – Ministerstvo kultury (MK)

Archeologie z nebe / Archaeology from the Air. DG18P02OVV058, ÚAPP Brno, ARÚ Praha spoluřešitel – M. Gojda, 2018-2022.

Možnosti radiouhlíkového datování historických malt/ Possibilities of radiocarbon dating of historical mortars. DG20P02OVV028, ÚTAM, ARÚ Praha spoluřešitel – J. Maříková-Kubková, 2020-2022.

Technologie ošetření a identifikace degradačních procesů keramických nálezů z hradčanských paláců – Metody restaurování a konzervování pórovité i slinuté keramiky a porcelánu / Everyday life of inhabitants of the Prague Castle in times of the first Habsburgs. Material culture analysis set into Central European context. DG18P02OVV028, MK NAKI II, ARÚ Praha spoluřešitel – G. Blažková, 2018-2022.

Poskytovatel – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)

Archeologický informační systém – druhá generace (AIS-2). CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_013/0001439, M. Kuna, 2017-2022.

Archeologický informační systém České republiky / Archaeological Information System of the Czech Republic. LM2018134, D. Novák, 2020-2022.

Doktorandská škola archeologie: nové metody, technologie a výzkum historického dědictví (DONOTE). CZ .02.2.69/0.0/0.0/16_018/0002686, ARÚ Praha spoluřešitel – L. Jiráň, 2017-2022.

Oppidum Závist v 21. století – nové otázky a metody pro výzkum a vzdělávání/ Oppidum Závist in the 21st Century – New questions and methods for research and education. LUABA22049, D. Bursák, 2022-2024.

RAMSES – Výzkum ultrastopových izotopů a jejich využití v sociálních a environmentálních vědách urychlovačovou hmotnostní spektrometrií – Ultra-trace research in social and environmental studies using accelerator mass spectrometry. CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_019/0000728, ÚJF AV ČR, ARÚ Praha spoluřešitel – D. Dreslerová, 2018-2023.

Poskytovatel – Grantová agentura České Republiky (GA ČR)

Epidemie a hladomor v životě obyvatel středověké Kutné Hory z pohledu bioarcheologie – Epidemics and famine in the life of inhabitants of medieval Kutná Hora: a bioarchaeological perspective. 21-09637S, H. Brzobohatá, 2021-2023.

Na okraji neolitizace: strategie prvních zemědělců na jihu Čech / At the fringe of the neolithization: strategies of the first farmers of South Bohemia. 21-16614S, V. Vondrovský, 2021-2023.

Říční kulturní krajina Jizery od mezolitu do raného středověku ve světle archeologických pramenů a hydrologických dat / Riverine cultural landscape of the Jizera from the Mesolithic to the Early Middle Ages in the light of archaeological sources and hydrological data. 22-05413S, B. Machová, 2022-2024.

Velké kameny na sídlištích: Sociální strategie a makrolitické artefakty v neolitu a chalkolitu v Anadolii / Big stones in settlements: Social strategies and macrolithic artefacts during the Neolithic and the Chalcolithic in Anatolia. 22-10930S, J. Řídký, 2022-2024.

Poskytovatel – Technologická agentura České Republiky (TA ČR)

Archeologické analogy pro verifikaci modelů životnosti kontejneru pro hlubinná úložiště radioaktivního odpadu / Archaeological analogues for verification of lifetime models of canister for radioactive waste deep geological repository. TK01010040, ARÚ Praha spoluřešitel – A. Danielisová, 2018-2022.

Software pro vyhodnocování věku podle pánve v retrospektivní antropologii, archeologii a forenzních vědách. TL03000646, ARÚ Praha spoluřešitel – H. Brzobohatá, E. Zazvonilová, 2020-2022.

Skryto pod povrchem. Archeologické terény Pražského hradu, jejich ochrana a prezentace v moderním světě / Hidden under the surface. Archaeological terrains of Prague Castle, their protection and presentation in the modern world. TL03000603, J. Maříková-Kubková, 2020-2023.

Poskytovatel – Akademie věd České republiky (AV ČR)

Genomové adaptace na subsistenční a kulturní vlivy. L300152253, E. Priehodová, 2022-2023.

Hradisko u Kroměříže – pevnost z doby bronzové. R300022001, R. Šumberová, 2022.

Lapidárium Regionálního muzea v Chrudimi (architektonické články uložené na hradě Košumberku a v Regionálním muzeu) / Lapidary of the Regional Museum in Chrudim (architectural fragments stored in Košumberk Castle and in the Regional Museum). R300022201, J. Frolík, 2022.

Opatów – klíč k jednotě česko-polského prostoru v 1/2 5. tisíciletí př. Kr. / Opatów – the key to the unity of the Czech-Polish space in the 1/2 5th millennium BC. PAN-20-17, P. Burgert, 2020-2022.

Projekt Šakadúd: Alternativní formy kulturní adaptace na středoholocenní vysušování severní Afriky / Shaqadud Project: Alternative forms of cultural adaptation to mid-Holocene desiccation of North Africa. LQ300022002, L. Varadzin, 2020-2024.

The formation of cultural frontiers on the Polish-Czech medieval borderlands example. PAN, J. Sawicki, 2020-2022.

Tvůrci doby bronzové. Akademická prémie / Praemium Academiae. M. Ernée, 2020-2025.

Zahraniční poskytovatelé a další spolupráce

Biologická antropologie a archeoethanologie v centrálním Súdánu / Biological Anthropology and Archaeoethanology in central Sudan (ABASC). CNRS, Université Bordeaux, ARÚ Praha spoluřešitel – L. Varadzin, 2020-2024.

COPPEREAST. Copper alloys quality in Eastern Central European late medieval large urban centres (Prague-Wroclaw): consumption and production strategies of craftsmen and consumers (COPPEREAST). IPERION HS, 871034, Grand Louvre Accelerator for Elemental Analysis, France, ARÚ Praha spoluřešitel – J. Sawicki, 2021-2022.

Europe Through Textiles: Network for an integrated and interdisciplinary Humanities. COST, CA19131, Uniwersytet Warszawski, Warsaw, Poland, ARÚ Praha spoluřešitel – H. Březinová, M. Bravermanová, 2020-2024.

Integrating Platforms for the European Research Infrastructure ON Heritage Science (IPERION HS). H2020-EU.1.4.1.2. – Integrating and opening existing national and regional research infrastructures of European interest, ARÚ Praha spoluřešitel – D. Novák, 2020-2023.

Luxus, Standard and Poverty in town culture in Central Europe. Case of Prague and Wroclaw. NCN (Narodowe Centrum Nauki) Polsko, OPUS 18, University of Wroclaw, ARÚ Praha spoluřešitel – J. Sawicki, 2020-2024.

PALEoRIDER – Human health and migration in prehistory (PALEoRIDER). ERC Consolidator Grant (CoG), SH6, ERC-2017-COG, řešitel Wolfgang Haak, ARÚ Praha spoluřešitel – M. Ernée, 2018-2022.

Research and Innovation Action (ARIADNEplus). H2020, Research and Innovation Action, H2020-INFRAIA-2018-1-823914, ARÚ Praha spoluřešitel – D. Novák, 2019-2022.

Saving European Archaeology from the Digital Dark Age (SEADDA). COST, Archaeology Data Service, ARÚ Praha spoluřešitel – D. Novák, 2019-2022.

V r. 2022 bylo úspěšně ukončeno pět projektů, v nichž pracovníci ARÚ vystupovali jako hlavní řešitelé. Zároveň bylo v roce 2022 zahájeno šest nových projektů.

Strategie AV21

V r. 2022 Akademie věd ČR pokračovala v projektu **Strategie AV21**, jehož podtitul Špičkový výzkum ve veřejném zájmu jej charakterizuje jako snahu o nové efektivní propojování výzkumných témat a výzkumných potenciálů v rámci AV ČR i mimo ni (tedy o propojování s dalšími institucemi zabývajícími se špičkovým

výzkumem). Strategie se zaměřuje na témata, která jsou chápána jako společensky vysoce aktuální a výsledky jejich výzkumu společensky velmi potřebné.

ARÚ Praha byl v r. 2022 zapojen do následujících výzkumných programů:

Anatomie evropské společnosti, historie, tradice, kultura, identita (ARÚ je koordinačním pracovištěm; koordinátorka J. Maříková-Kubková)

Odolná společnost pro 21. století, potenciály krize a efektivní transformace

Město jako laboratoř změny; stavby, kulturní dědictví a prostředí pro bezpečný a hodnotný život

Více o programu Strategie AV21: <https://strategie.avcr.cz/o-strategii>

II.3. HLAVNÍ VÝSLEDKY A VÝSTUPY ČINNOSTI V R. 2022

Informace o publikačních a dalších výstupech pracovníků ARÚ lze nalézt zde: <https://asep-analytika.lib.cas.cz/publikace/asep/aru-g/urp>

Z nejdůležitějších výsledků činnosti ARÚ Praha v r. 2022 lze uvést:

Bursák, D. et al. 2022: Archaeometric perspective on the emergence of brass north of the Alps around the turn of the Era. Scientific Reports (Nature) 12, 374 (2022). <https://doi.org/10.1038/s41598-021-04044-7>

Starověká mosaz (aurichalcum) byla ceněným zbožím, zejména kvůli svému vzhledu podobnému zlatu. Po zvládnutí výroby mosazi pomocí cementačního postupu v prvním století před naším letopočtem ve Středomoří se tento materiál stal široce používaným Římany pro mince, šperky a další artefakty. V rámci studie byla provedena statistická vícerozměrová analýza založená na chemickém složení a systematické izotopů olova, ve spojení s typo-chronologickou kategorizací na artefaktech pozdní doby železné a starší doby římské z území Čech. Výsledky byly porovnány se známými tehdejšími zdroji materiálu. Výsledky analýz římského aurichalca ukazují na ložiska rud v západním Středomoří nebo v oblasti Centrálního masivu ve Francii. Tyto nové poznatky podtrhují velký ekonomický a politický význam nových a bohatých nerostných zdrojů v Zaalpské Galii získaných díky Caesarovým vojenským tažením.

Demján, P., Dreslerová, D. ... et al. 2022: Long time-series ecological niche modelling using archaeological settlement data: Tracing the origins of present-day landscape. In Applied Geography (Vol. 141, p. 102669). Elsevier BV. <https://doi.org/10.1016/j.apgeog.2022.102669>

Tato studie je první, která aplikuje modelování ekologické niky na dlouhé časové řadě archeologických dat k osvětlení vývoje krajiny z pohledu sídelního chování a jeho závislosti na podmínkách prostředí. Autoři využívají rozsáhlý datový soubor dokladů o pravěkých sídelních aktivitách pokrývajících území České republiky v období 6600 let.

Varadzin, L. ..., Burgert, P. ..., Kapustka, K. ..., Pokorná, A. ..., Řídký, J. ..., Unger, J. (2022): The Shaqadud Archaeological Project (Sudan): exploring prehistoric cultural adaptations in the Sahelian hinterlands. Antiquity, 97(391), E2. doi:10.15184/aqy.2022.148

Autoři prezentují předběžné výsledky nového výzkumného projektu se sídlem v Jebel Shaqadud v Súdánu. Jejich nálezy zdůrazňují potenciál archeologických záznamů této oblasti rozšířit naše chápání adaptačních strategií používaných lidskými skupinami v aridním prostředí severovýchodní Afriky, daleko od řek a jezer

během holocénu. Navíc představují výjimečně časná radiokarbonová data, která posouvají postglaciální lidskou okupaci ve východním Sahelu zpět do dvanáctého tisíciletí před současností.

Další významné práce:

Monografie (podle abecedy)

- Beneš, J. - **Pokorná, Adéla - Starcová, Marcela** - Ptáková, M. - Dejmal, M. - **Dreslerová, Dagmar** - Hajnalová, E. - Hajnalová, M. - Chvojka, O. - Irmišová, J. - **Kuna, Martin - Látková, Michaela - Lisá, Lenka - Mařík, Jan** - Pokorný, P. - Starec, P. - Šálková, T. - Šída, P. - Vostrovská, I.: Archaeobotany in Czechia and beyond. The past and present of the discipline. České Budějovice: Nakladatelství Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích: Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2022. 224 s. Episteme. ISBN 978-80-7394-914-3; ISBN 978-80-7394-915-0; ISBN 978-80-7581-040-3; ISBN 978-80-7581-041-0
- **Frolík, Jan** - Musil, J. - Rohanová, D.: Katalog archeologických nálezů z hradu Košumberka. 6. díl: Středověké a raně novověké sklo. [Catalogue of archaeological finds from Košumberk Castle. Part 6: Medieval and early modern glass.] Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha: Chrudim: Regionální muzeum v Chrudimi, 2022. 152 s. Sbírky Regionálního muzea v Chrudimi, 8/II. ISBN 978-80-7581-042-7
- **Gojda, Martin** (ed.) - Bíšková, J. (ed.) - Brhelová, J. - Čižmář, I. - Dejmal, M. - Hruboš, J. - Lečbychová, O. - Komoróczy, B. - Malík, P. - Marethová, B. - Moravec, Z. - Šimík, J. - Večeřa, J. - Vlach, M. - Werens, P. - Zezula, M.: Archeologie z nebe. Katalog k výstavě. [Archaeology from the heavens. Exhibition catalogue.] Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.: Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2022. 124 s. ISBN 978-80-86399-77-5; ISBN 978-80-7581-045-8
- Hladík, R. - Malínek, V. - Lehečka, B. - Synková, P. - Svoboda, O. - Pergler, J. - Zdeňková, J. - Laubeová, Z. - Kopřivová, M. - Křen, M. - Poukarová, P. - Hájek, M. - Změlík, R. - Kaše, V. - Frankl, M. - Škvrňák, J. - Mertel, A. - **Unger, Jiří - Květina, Petr - Mařík, Jan - Kuna, Martin - Novák, David** - Numerato, D. - Pilnáček, M. - Mazák, J. - Diviák, T. - Wančová, N. - Cinková, S. - Škvrňák, M.: Digitální obrat v českých humanitních a sociálních vědách. [The Digital Turn in the Czech Humanities and Social Sciences.] Praha: Karolinum, 2022. 413 s. ISBN 978-80-246-5193-4
- Kloužková, A. - Kolářová, M. - **Blažková, Gabriela** - Dvořáková, P. - **Svobodová, Ljuba** - Kohoutková, M. - Žáček, V. - **Adámek, František** - Zavřel, J. - Šefců, R.: Příběh keramiky hradčanských paláců. [The story of ceramics from the Hradčany palaces.] Praha: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, 2022. 248 s. ISBN 978-80-7592-141-3
- Voráček, E. - Hubený, D. - Černý, J. - Dufek, P. - Fabini, P. - Fridrich, H. - **Hasil, Jan** - Velička, T.: Cítov: dějiny obce. Cítov: obec Cítov, 2022. 630 s. ISBN 978-80-11-01280-9

Celkové výsledky dle ASEP jsou za rok 2022 následující:

Abstrakt (A): 37

Monografie (B): 6

Konferenční příspěvek (mezinárodní konf.) (C): 9

Článek v impaktovaném periodiku: 32

Článek v odborném periodiku (J): 95

Kapitola v monografii (M): 13

Článek v novinách (N): 3

Recenze (R): 5

Uspořádání akce (U): 8

II.4. PUBLIKAČNÍ ČINNOST ARÚ PRAHA

ARÚ je největším vydavatelem odborné archeologické literatury v ČR.

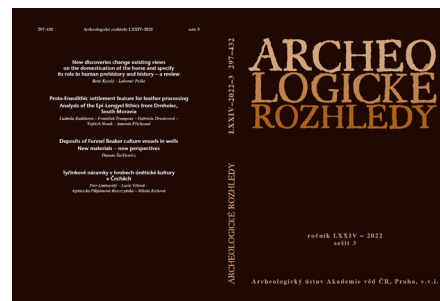
V r. 2022 zde byly vydány (samostatně nebo ve spolupráci s dalšími nakladatelstvími) následující publikace:

Vydáno – časopisy:

Archeologické rozhledy, recenzovaný časopis (ERIH plus, WoS, Scopus). Číslo 1–4. ISSN 0323-1267.
<https://archeologickerozhledy.cz/>

Památky archeologické, recenzovaný časopis (ERIH plus, WoS, Scopus). 1 sv. ročně. ISSN 0031-0506.

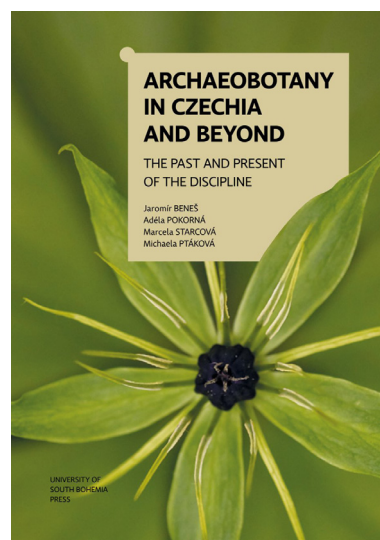
<https://www.arup.cas.cz/publikace/pamatky-archeologicke/>

Monografie vydané ARÚ:

Beneš, J. - **Pokorná, Adéla - Starcová, Marcela** - Ptáková, M. - Dejmal, M. - **Dreslerová, Dagmar** - Hajnalová, E. - Hajnalová, M. - Chvojka, O. - Irmíšová, J. - **Kuna, Martin - Látková, Michaela - Lisá, Lenka - Mařík, Jan** - Pokorný, P. - Starec, P. - Šálková, T. - Šída, P. - Vostrovská, I. 2022: Archaeobotany in Czechia and beyond. The past and present of the discipline. České Budějovice: Nakladatelství Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích: Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2022. 224 s. Episteme. ISBN 978-80-7394-914-3; ISBN 978-80-7394-915-0; ISBN 978-80-7581-040-3; ISBN 978-80-7581-041-0

Frolík, Jan – Musil, J. – Rohanová, D. 2022: Katalog archeologických nálezů z hradu Košumberka. 6. díl: Středověké a raně novověké sklo. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha: Chrudim: Regionální muzeum v Chrudimi, 2022. 152 s. Sbírkový Regionálního muzea v Chrudimi, 8/II. ISBN 978-80-7581-042-7

Ottewilte, Estelle 2022 (vyjde 2023): Early Medieval elite jewellery from Great Moravia and Bohemia. Manufacturing Processes, Construction, Material and Condition. RGZM. ISBN: 978-3-88467-361-4

II.5. ZVANÉ PŘEDNÁŠKY ARÚ

V roce 2022 byly v knihovně ARÚ a online zorganizovány dva cykly interdisciplinárních přednášek, a to na jaře v rámci projektu „Doktorská škola archeologie“. Druhý cyklus proběhl na podzim a s jeho pokračováním se počítá i v roce následujícím. V roce 2022 proběhly tyto přednášky:

- **Zuzana Hofmanová** (Department of Archaeogenetics Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology; Department of Archaeology and Museology Masaryk University Brno): Identitu nemáme v genech (ale příbuznost ano): uplatnění archeogenetiky v archeologii (18. 3. 2022)
- **Jernej Rihter** (Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts, Ljubljana): Managing the archaeological data for a very large (Early-) Medieval cemetery. Case study Župna cerkev Kranj (Slovenia, 7. 4. 2022)
- **Brina Škvor Jernejčič** (Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts, Ljubljana): Networks and mobility at the beginning of the Late Bronze Age: New perspectives from the south-eastern Alpine Region (Slovenia, 14. 4. 2022)

- **Alexander Minnich** (Naturhistorisches Museum Wien; Institut für Urgeschichte und Historische Archäologie University of Wien): Brunn am Gebirge, Wolfholz: Insights into one of the earliest settlements of the Linear Pottery Culture (5. 5. 2022)
- **Ezequiel Koile** (Department of Linguistic and Cultural Evolution Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology, Leipzig): Ecological and Socio-Cultural Constraints on Linguistic Diversification: New Insights From the Bantu Expansion (13. 10. 2022)
- **Walther Pohl** (University of Vienna): The HistoGenes project integrating archaeological, historical and genetic evidence on East Central Europe, c. 400 900 CE. ERC project (31. 10. 2022)
- **Luděk Brož** (Etnologický ústav AV ČR): Zdivočelí divočáci: etnografie mezi veterinární expertízou a myslivostí v době afrického moru prasat. ERC projekt (3. 11. 2022)
- **Peter Tóth** (Ústav archeologie a muzeologie FF Masarykovy univerzity, Brno): Komunitný areál prvých poľnohospodárov v Těšeticích-Kyjovicích z pohľadu nových výsledkov výskumu (24. 11. 2022)

II.6. VĚDECKÁ OCENĚNÍ

Pracovníci ARÚ Praha obdrželi v r. 2022 dvě vědecká ocenění.

Oceněný: Viktor Černý

Cena: Praemium Academiae (Akademická prémie)

Oceněná činnost: Jádrem projektu bude africký sahel, kde V. Černý se svým týmem studuje populační historii a kontakty kočovných pastevců a usedlých zemědělců.

Ocenění udělila: Akademie věd ČR

Oceněný: Jiří Unger, Jan Mařík a kol.

Cena: 3. místo v kategorii Akademická cena, Zlatý mamut. Cena Karla Absolona za popularizaci archeologie

Oceněná činnost: Vědecké modelování i dobrodružná hra – herní prvky v mobilních aplikacích pro veřejnost

Ocenění udělil: Archeologický ústav AV ČR, Brno; Ústav archeologie a muzeologie FF MU; Moravské zemské muzeum

II.7. ČLENSTVÍ V ODBORNÝCH KOMISÍCH A REDAKČNÍCH RADÁCH

Mezinárodní výbory a komise:

- Advisory board member projektu Monastic Wales, University of Lampeter (P. Sommer);
- Akreditační rada Filozofické fakulty UK, Bratislava (J. Maříková-Kubková)
- Archeologická pracovní skupina východní Bavorsko – západní a jižní Čechy – Horní Rakousko (M. Chytráček, koordinátor za českou stranu);
- Člen Commission of the History of Architecture ICOMOS, Wrocław (P. Sommer);
- Člen komise Archaeometry of Pre- and Protohistoric Inorganic Artifacts, Materials and Technologies při UISPP (J. Hošek);
- Člen Standing Committee AiE (Archaeometallurgy in Europe conferences; J. Hošek)
- Člen panelu SASPRO – Slovak Academy of Sciences Programme (N. Venclová);
- Člen pracovní skupiny „Making choices“ při Evropském archeologickém konsiliu EAC (J. Mařík);
- Člen sboru hodnotitelů projektů European Science Foundation (L. Jiráň);
- Člen scientific committee CAA (Computer Applications in Archaeology, A. Frank Danielisová);
- Člen Scientific Committee of the International Research Center for the Ancient Roads (C.I.V.I.A.), San Marino / Rimini (M. Ernée, M. Chytráček);
- Člen The North European Symposium for Archaeological Textiles /NESAT/ (H. Březinová);
- Člen vědecké komise při Computer Applications in Archaeology (A. Frank Danielisová);

- Dopisující člen Německého archeologického ústavu (P. Sommer, M. Ernée, M. Chytráček, L. Jiráň, I. Pavlů, V. Salač, N. Venclová, M. Zápotocký);
- Europäisches Romanik-Zentrum Halle (P. Sommer);
- European Association of Archaeologist Annual Conference Scientific Comitee 2022 Budapest (J. Sawicki);
- International Advisory Committee WAC 9 (M. Kuna);
- Local Working Comitee of the WAC 2020 (P. Květina, J. Unger, J. Maříková-Kubková);
- Medieval Europe Research Community – treasurer 2019-2022 (J. Sawicki);
- Pracovní skupina pro archeologické archivy při EAC (D. Novák);
- Scientific Council of the Faculty of Historic and Social Sciences, Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw (M. Gojda);
- Underwater Archaeology Task Team“ International Centre for Underwater Archaeology in Zadar and Croatia Ministry of Culture (B. Machová);
- Vědecká rada Forschungsstelle für Vergleichende Ordensgeschichte (FOVOG), Katholische Universität Eichstätt (P. Sommer).

Národní výbory a komise:

- Archeologická evaluační komise při Akademické radě AV ČR (L. Jiráň, J. Mařík, D. Malyková);
- Archeologická komise MK ČR (P. Sommer);
- Grémium pro udělování vědeckého titulu DSc. při Vědecké radě AV ČR (N. Venclová, P. Sommer);
- Humboldt klub ČR (M. Zápotocký, M. Ernée, V. Salač);
- Komise pro informační technologie (KIT, Č. Čišecký);
- Komise pro obhajoby disertací v oboru „Dějiny a teorie umění“ v rámci udělování titulu DSc. (P. Sommer);
- Komise pro udělování titulu DSc. v oboru „Archeologie“ AV ČR (M. Kuna, P. Sommer, M. Ernée, M. Gojda);
- Komise programů na podporu vědy Univerzity Karlovy (L. Jiráň);
- Národní akreditační úřad pro vysoké školství (L. Jiráň);
- Národní komitét antropologických a etnologických věd (V. Černý);
- Odborný panel pro hodnocení výzkumných organizací podle Metodiky 17+ při Radě vlády pro výzkum, vývoj a inovace (L. Jiráň);
- Pracovní skupina Akreditační komise MŠMT ČR (P. Sommer);
- Pražský archeologický fond, nadace pro ochranu kulturního dědictví (I. Boháčová);
- Učená společnost ČR (P. Sommer);
- Vědecká rada pro státní památkovou péči MK ČR (P. Sommer);
- Vědecký výbor konference KEA (R. Kyselý);
- Výbor Společnosti přátel starožitností (J. Hložek).

Redakční a ediční rady zahraničních periodik a publikací:

- Arbeits- und Forschungsberichte zur Sächsischen Bodendenkmalpflege Dresden, vydává Landesamt für Archäologie in Dresden (V. Salač);
- Archaeologia historica Polona (J. Klápště);
- Archaeologia Polona (M. Gojda; G. Blažková);
- Archeologia Polski (N. Venclová);
- Bericht der RGK, Frankfurt, Německo (N. Venclová);
- e-Keltoi (N. Venclová);
- Etudes Celtiques (N. Venclová);
- Europa Postmedievalis (G. Blažková);
- Forma Civitatis: International Journal of Urban and Territorial Morphological Studies, Sapienza Università di Roma (J. Maříková-Kubková);

- Hereditas monasteriorum (P. Sommer);
- In Sclavenia Terra, Ukrajina (J. Hasil);
- Landesamt für Denkmalpflege und Archäologie Sachsen-Anhalt, Halle, Grémium pro posuzování rukopisů (peer-review) vydávaných v časopisech a sbornících (M. Ernée);
- Medieval Archeology 2022-2027 (J. Sawicki)
- Przegląd Archeologiczny, Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk (L. Jiráň);
- Studia archaeologica Slovaca (P. Sommer).

Redakční a ediční rady domácích periodik a publikací:

- Antiqua Cuthna (F. Velímský);
- Archaeologia historica (P. Sommer);
- Archaeologica Pragensia (I. Boháčová);
- Archeologické rozhledy – redakční rada (vedoucí redaktor – M. Ježek, M. Ernée, P. Kočár, L. Jiráň, P. Květina, R. Šumberová);
- Archeologia Technica (J. Hošek);
- Archaeologica (Nakladatelství Lidové noviny; P. Sommer);
- Archeologické výzkumy v jižních Čechách (časopis a Supplementa; M. Ernée);
- Archeologie ve středních Čechách (M. Dobeš, K. Tomková);
- Archeologie východních Čech (P. Burgert, J. Frolík);
- Archeologie západních Čech (M. Chytráček);
- Castrum Pragense (J. Maříková-Kubková – vedoucí redaktorka, K. Tomková, J. Frolík);
- Castellologica Bohemica (J. Hložek);
- Český časopis historický (P. Sommer);
- Ediční rada Národního muzea v Praze (M. Kuna);
- Ediční rada Regionálního muzea v Chrudimi (Chrudimský vlastivědný sborník + monografie, J. Frolík);
- IANSA, Interdisciplinaria Archaeologica, Natural Sciences in Archaeology (A. Frank Danielisová);
- Miscellanea historica (P. Sommer);
- Muzejní a vlastivědná práce – Časopis Společnosti přátel starožitností (P. Sommer);
- Nakladatelství Lidové noviny (P. Sommer);
- Neperiodické publikace vydávané ARÚ (vedoucí redaktor – F. Laval, D. Dreslerová, N. Venclová, M. Kuna, L. Jiráň, J. Frolík, J. Mařík);
- Památky archeologické – redakční rada (vedoucí redaktor – P. Burgert, M. Dobeš, M. Ernée, P. Kočár);
- Redakční kruh edice Archaeologica Nakladatelství Lidové noviny (P. Sommer);
- Redakční rada nakladatelství Vyšehrad (P. Sommer);
- Redakční rada Regionálního muzea v Chrudimi (J. Frolík);
- Staletá Praha (P. Sommer; G. Blažková);
- Studia mediaevalia Bohemica (P. Sommer);
- Textil v Muzeu (H. Březinová);
- Zprávy Včely Čáslavské (F. Velímský);
- Živa (V. Černý).

Oborové rady grantových agentur:

- GA ČR, Hodnoticí panel Archeologie a starší dějiny 405 (A. Danielisová);
- NORFACE Network Board (J. Maříková-Kubková);
- Odborný orgán hodnotitelů Úřadu vlády (J. Maříková-Kubková);
- Program NAKI MK ČR (L. Jiráň).

Vědecké rady, rady pracovišť a dozorčí rady (kromě ARÚ Praha):

- Center of Accelerators and Nuclear Analytical Methods (CANAM), Ústav jaderné fyziky AV ČR v Řeži (K. Tomková);
- Commission of the History of Architecture ICOMOS, Wroclaw (P. Sommer);
- Early Iron Age in Central Europe (M. Chytráček);
- Dozorčí rada Masarykova ústavu a Archivu AV ČR, v. v. i. (L. Jiráň);
- Dozorčí rada Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, v. v. i., Most (M. Ernée);
- Dozorčí rada Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i. (L. Jiráň);
- Dozorčí rada Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. (L. Jiráň);
- Forschungsstelle für Vergleichende Ordensgeschichte (FOVOG), Katholische Universität Eichstätt (P. Sommer);
- Komise rektora pro programy na podporu vědy Univerzity Karlovy (L. Jiráň);
- Oborová komise oboru Antropologie doktorského studijního programu FF UK (P. Květina, M. Kuna);
- Oborová rada Antropologie a genetika člověka PŘF UK (V. Černý);
- Oborová rada Antropologie PŘF UK (V. Černý);
- Oborová rada Archeologie a muzeologie FF MU Brno (V. Salač);
- Oborová rada Historické vědy – české a československé dějiny PF UK Praha (P. Sommer);
- Oborová rada Pravěká a raně středověká archeologie FF UK Praha (P. Sommer, L. Jiráň, M. Kuna, V. Salač, M. Ernée);
- Oborová rada doktorského studia Archeologie ZČU Plzeň (N. Venclová, M. Kuna, M. Gojda, L. Jiráň);
- Oborová rada doktorského studijního programu Historické vědy – obor Klasická archeologie FF UK Praha (N. Venclová, L. Jiráň);
- Oborová rada Historické vědy – české a československé dějiny PF UK Praha (P. Sommer);
- Oborová rada doktorského studia Archeologie, Slezská univerzita Opava (L. Jiráň, V. Salač);
- Oborová rada doktorského studia Archeologie, JU České Budějovice (L. Jiráň, M. Gojda, M. Kuna);
- Oborová rada doktorského studia Klasické archeologie, Trnavská univerzita (L. Jiráň);
- Oborová rada doktorského studijního programu Historické vědy – obor Klasická archeologie FF UK Praha (L. Jiráň);
- Oborové rady Dějiny umění a Historické vědy na Katolické teologické fakultě UK Praha (P. Sommer);
- Odborná skupina pro dějiny skla při České archeologické společnosti (K. Tomková);
- Památková rada Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště Pardubice (J. Frolík);
- Rada Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. (L. Jiráň);
- Rada Historického ústavu AV ČR, v. v. i. (P. Sommer);
- Rada NPÚ ú. o. p. Pardubice/Josefov (P. Sommer);
- Rada NPÚ ú. o. p. střední Čechy (P. Sommer);
- Rada Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i. (L. Jiráň);
- Rada pracoviště Ústavu archeologické památkové péče SZ Čech, v. v. i., Most (J. Klápště);
- Romanik-Zentrum Universität Halle (P. Sommer);
- The North European Symposium for Archaeological Textiles /NESAT/ – člen představenstva (H. Březinová);
- Vědecká rada Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni (M. Gojda);
- Vědecká rada Fakulty historických a společenských věd Univerzity kardinála Stefana Wyszyńskiego, Warszawa, Polsko (M. Gojda);
- Vědecká rada Filozofické fakulty MU Brno (M. Gojda);
- Vědecká rada Forschungsstelle für Vergleichende Ordensgeschichte (FOVOG) – Katholische Universität Eichstätt (P. Sommer);
- Vědecká rada Pedagogické fakulty UK Praha (P. Sommer);
- Vědecká rada pro státní památkovou péči MK ČR (P. Sommer);
- Vědecká rada UK Praha (P. Sommer), FF UK.

II.8. ZPRACOVÁNÍ A ŠÍŘENÍ VĚDECKÝCH INFORMACÍ

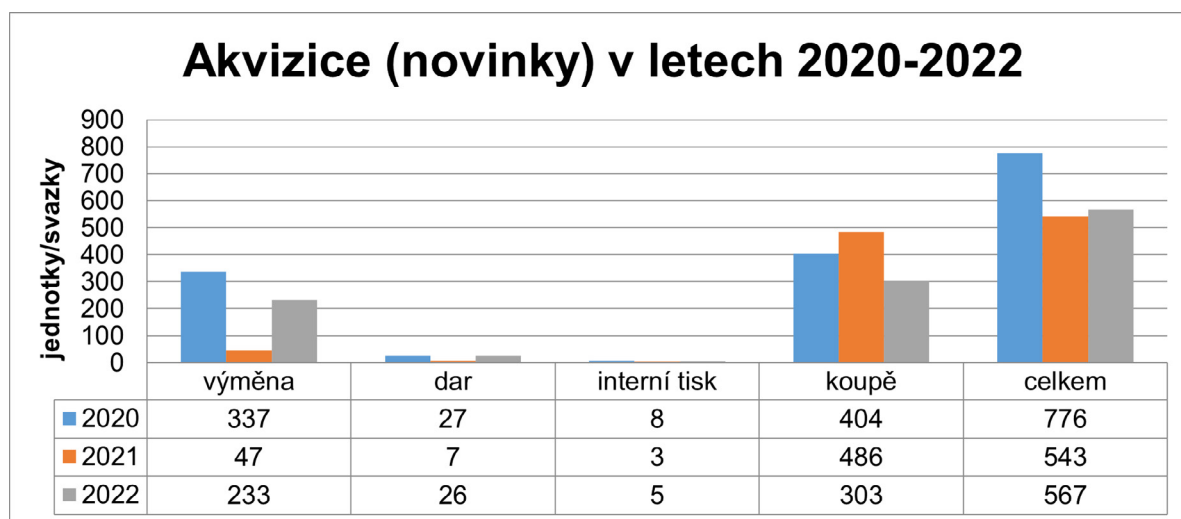
Knihovna ARÚ Praha

ARÚ systematicky vytváří a spravuje největší oborovou knihovnu v ČR zaměřenou na archeologii a příbuzné vědy. Knihovna je otevřena všem odborníkům, studentům i širší veřejnosti z ČR i zahraničí. V r. 2022 bylo automatizovaně registrovaných uživatelů 282 (666 v roce 2019, ve staré evidenci), 231 MVS (259 v r. 2021), 223 požadavků bylo vyřízeno kladně, 111 tištěných dokumentů bylo zapůjčeno jiným knihovnám, 5 tištěných dokumentů bylo zapůjčeno z jiných knihoven, 43 kopií bylo poskytnuto jiným knihovnám, 64 kopií z jiných knihoven pro naše uživatele, 6 MMVS, 0 kopií v rámci MMRS. Prezenční výpůjčky se od r. 2016 nesledují.

V důsledku pandemie COVID-19 byly částečně omezeny také v roce 2022 poskytované služby (zejména byl regulován vstup do prostor knihovny). Požadavky na meziknihovní služby rostly, tyto služby byly nadále poskytovány i pražským knihovnám (běžně vyloučeným z MVS). Vzhledem k tomu, jak se bude situace vyvíjet, se předpokládá, že i v roce 2023 se bude pokračovat v poskytování těchto služeb ve stávajícím rozsahu (tedy včetně pražských knihoven).

Knihovna ARÚ byla z velké části zničena při povodni v r. 2002, od té doby je obnovována a systematicky doplňována. V současnosti obsahuje fond knihovny ARÚ 57 002 monografií (48 639 v r. 2021) a 7 753 časopisů (7 616 v r. 2021); přírůstek za rok 2022 činil cca 1 235 jednotek (1 005 v r. 2021); pro rok 2023 se očekává obdobná výše přírůstků. Úbytek činil 4 jednotky.

Přírůstky knihovny kromě koupě a darů představovaly přírůstky z pozůstalostí. Z uvedeného množství bylo 303 svazků koupeno, ostatní byly získány výměnou, dary nebo z pozůstalostí. Subskripce v roce 2022 tvořilo 22 titulů, subskripce části titulů byla po hlasování knihovní komise vypovězena. Na nákup knih věnoval v minulém roce ARÚ ze svého rozpočtu cca 500.000 Kč. Výběr publikací je řízen knihovní komisí ARÚ Praha.

Akviziční přehled knihovny ARÚ v letech 2020-2022

Akvizice elektronických knih se i v roce 2022 řešila individuálně. Na e-nosičích byly subskribovány některé časopisy jako součást předplatného ve formě „print+online“.

Vzhledem k nedostatku prostoru se na návrh knihovny a doporučení knihovní komise i v roce 2022 část zpracovaného a signovaného fondu postupně přesouvala do depozitáře v Jenštejně. Na pražské pracoviště se v případě zájmu publikace přiváží na vyžádání (do 24 hodin, maximálně do 48 hodin). V roce 2022 bylo

pokračováno v přesunu části duplikátů, darů a pozůstalostí z Letenské do depozitáře, kde byly dále evidovány a zpracovány, s těmito činnostmi se počítá i pro rok 2023 a roky následující.

Již v r. 2012 byla v prostorách knihovny zavedena síť Wi-Fi a byl pořízen nový, kvalitnější kamerový systém. V průběhu prvního pololetí byla spuštěna ostrá verze výpůjčního modulu knihovního systému ALEPH. Výpůjčky jsou nyní evidovány v elektronické formě. Přináší to zefektivnění evidence a snadnější vyhledávání půjčených knih, včetně možnosti elektronického objednávání požadovaných titulů ze vzdáleného přístupu. V roce 2024 proběhne revize fondu daná knihovním zákonem a platnými předpisy. Vyhodnocení bude pravděpodobně známo v první polovině roku 2025 (výsledky včetně ztrát budou známy v druhé polovině roku 2025, resp. v první polovině roku 2026).

Na internetu je přístupný katalog knihovny ARÚ Praha:

<http://aleph22.lib.cas.cz>

Informace o knihovně a poskytovaných službách:

<https://www.arup.cas.cz/knihovna/o-knihovne/>

V elektronickém katalogu se průběžně objevují nové přírůstky a zároveň se doplňuje dosud neevidovaná část knihovních fondů.

V roce 2022 pokračovala spolupráce knihovny ARÚ Praha na projektu Obálky knih. Do databáze je přispíváno scany obálek nově nakoupených knih a vybranými tituly časopisů včetně jejich obsahů.

V roce 2022 se ve spolupráci s Národní knihovnou ČR spustila služba DNNT (digitální knihovna děl nepřístupných na trhu / plné texty). Vzhledem k provozním problémům bude tato služba plně aktivní v průběhu roku 2023.

Archiv terénní dokumentace ARÚ Praha

Součástí OIZAK je i **Archiv ARÚ**, jehož úkolem je spravovat dokumentaci terénních výzkumů pro území Čech a zpřístupňovat ji veřejnosti formou prezenčního studia i jinak. K úkolům Archivu patří především péče o soubor analogových dokumentů nahromaděných během více než stoleté existence ústavu, zpracování dokumentů z pozůstalostí apod.

AMČR

Jedním z důležitých úkolů OIZAK je správa informačního systému **Archeologická mapa ČR (AMČR)**. Tento systém tvoří (i) oborový agendový systém poskytující informace o plánovaných, probíhajících a ukončených terénních výzkumech a jejich výsledcích, (ii) retrospektivní databáze archeologických výzkumů, nálezů a lokalit na území Čech a (iii) digitální repozitář archeologické terénní dokumentace, převedené do digitální podoby po povodni v r. 2002. V ostrém provozu byla AMČR spuštěna 1. června 2017.

- <https://digiarchiv.aiscr.cz/>

V r. 2015 došlo k sjednocení informačních systémů obou Archeologických ústavů AV ČR, a tím k vytvoření jednotného systému pro území celého státu. AMČR se stala jádrem výzkumné infrastruktury Archeologický informační systém ČR (AIS CR), která byla v r. 2016 zapsána na Cestovní mapu velkých infrastruktur ČR a je podporována ze zdrojů MŠMT. Součástí infrastruktury AIS CR jsou i další aplikace a webové stránky, např. na veřejnost orientovaný Archeologický atlas Čech (v současnosti přebudovávaný na Archeologický atlas ČR – www.archeologickyatlas.cz).

ARÚ Praha je členem Pracovní skupiny pro archeologické archivy při EAC a účastní se pravidelně dalších mezinárodních aktivit.

II.9. PAMÁTKOVÁ PÉČE A ZÁCHRANNÉ ARCHEOLOGICKÉ VÝZKUMY

ARÚ Praha se podílí na ochraně archeologického dědictví, a to v oblasti legislativní, informační i praktické (záchranné archeologické výzkumy lokalit ohrožených výstavbou či těžbou).

V oblasti legislativní spolupracoval ARÚ s Ministerstvem kultury ČR při přípravě zákona o památkovém fondu.

Zástupci Archeologického ústavu se pravidelně účastní jednání regionálních archeologických komisí ve Středočeském, Jihočeském, Královéhradeckém, Pardubickém, Karlovarském a Ústeckém kraji a v Praze.

ARÚ spravoval internetový portál registrace terénních archeologických výzkumů (IDAV), který byl v provozu od roku 2009 do 31. 5. 2017. Od 1. 6. 2017 byla zpřístupněna softwarová aplikace **Archeologická mapa ČR (AMČR)**, která slouží ke shromažďování dat o plánovaných terénních zásazích, zprostředkování těchto informací oprávněným organizacím a sběru informací o výsledcích archeologických výzkumů. Informační systém AMČR zahrnuje i retrospektivní databázi archeologických výzkumů, nálezů a lokalit.

Celkem bylo v roce 2022 za ARÚ Praha evidováno 466 akcí. Anotace větších akcí:

Výzkumy v areálu Pražského hradu (detašované pracoviště Pražský hrad, Jiřská ul. 2, PH; vedoucí J. Maříková-Kubková)

V roce 2022 se terénní aktivity pracoviště Pražský hrad daly rozdělit do dvou skupin. Oproti minulým letům byly omezeny záchranné výzkumy. V důsledku omezených finančních prostředků a očekávaných změn Správa Pražského hradu prakticky utlumila stavební činnost. Významnější stavební činnost, a tedy i záchranné výzkumy jsou spojeny s Metropolitní kapitulou u sv. Víta. Dokončen byl po pěti letech výzkum tzv. Nového probošství na nám. U sv. Jiří (G. Blažková). Ve zkoumaném areálu byly dokumentovány především raně novověké/vrcholně středověké zděné konstrukce, které náležejí obytné zástavbě zbořeně na počátku poslední čtvrtiny 19. století v souvislosti s výstavbou neogotického domu. Dále pak na Hradčanském náměstí 65/6 byla při rekonstrukci objektu a stavbě nové kanalizační přípojky zachycena soustava vrcholně středověkých objektů včetně nároží kamenného základu s pyrotechnologickým objektem, který byl pomocí C14 datován do poloviny 13. století. Další záchranný výzkum byl veden v Loretánské ulici 734 a Loretánské zahradě 185/2, kde bylo v rámci výkopu prozkoumáno asi jeden metr mocné kulturní souvrství datované do vrcholného středověku až raného novověku (obojí M. Mrva).

Druhá skupina terénních prací je spojena s péčí o archeologické terény Pražského hradu. Ve všech areálech bylo provedeno standardní čištění, v prostoru pod III. nádvořím byly v okolí kostela sv. Bartoloměje otevřeny sondy kvůli sledování pohybu vody, ve spolupráci s OPP KPR byly realizovány drobné konzervátorské práce.

V prosinci 2022 byly v rámci projektu TAČR „Skryto pod povrchem“ spuštěny webové stránky Archeologické areály Pražského hradu, které jsou primárně určeny památkovému provozu v jednotlivých areálech a v roce 2023 budou doplněny komplexní diagnostickou zprávou a ve spolupráci s OPP KPR i památkovou směrnicí.

<https://ags.arup.cas.cz/portal/apps/sites/#/archeologicke-arealy-prazskeho-hradu>

ZAV Oddělení terénních výzkumů (vedoucí D. Malyková)

ZAV při stavbě prodejny LIDL v Čelákovících, ul. Toušeňská (vedoucí výzkumu M. Málalová)

Záchranný archeologický výzkum prováděný na lokalitě Čelákovice ve spolupráci s Městským muzeem v Čelákovících proběhl v souvislosti s realizací výstavby prodejny potravin LIDL, inženýrských sítí, nezbytných komunikací, parkovacích ploch a terénních úprav k této stavbě náležejících.

Zkoumané sídliště v Čelákovících patří mezi polykulturní lokality. V současné fázi zpracování bylo prozatím detekováno období neolitu – a to jak kultura lineární, tak kultura s vypíchanou keramikou, dále eneolit a několik objektů náležejících do doby římské. Součástí naleziště byly i dva kostrové hroby. První z nich byl datován do období eneolitu, u druhého se předpokládá příslušnost k ranému středověku, přičemž toto tvrzení bude nutné doložit pomocí datování C14. Odkryté reliktů polykulturní sídelní komponenty objevené na lokalitě v Čelákovících, přinesly celou řadu nových i doplňujících informací o charakteru, struktuře a vývoji osídlení v této oblasti. Nalezené archeologické situace potvrzují, že zde existoval v různých obdobích pravěku poměrně rozsáhlý sídelní areál, který se dle všeho během různých historických a kulturních fází stále rozšiřoval.

ZAV při stavbě bytového komplexu Via Sancta – neolitický rondel ve Víně (vedoucí výzkumu M. Kraus, K. Říha)

Neolitický rondel ve Víně byl objeven v 80. letech při pokládání inženýrských sítí. Výzkum pokračoval geofyzikálními měřeními podoby stavby a jejího okolí. V okolí se nachází několik lokalit včetně blízkého neolitického sídliště. V roce 2022 byl výstavbou bytového komplexu vyvolán záchranný archeologický výzkum (dále ZAV), který proběhl ve dvou etapách v závislosti na plánovaném stavebním projektu. Třetí etapa ZAV je naplánována na rok 2023 a čtvrtá (poslední) etapa v horizontu čtyř let. Během výzkumu bylo identifikováno celkem 215 neolitických a eneolitických objektů, převážně řazených do kultury s vypíchanou keramikou. Zastoupeny jsou také kultury staršího eneolitu a kultura řivnáčská. Jedná se o typické objekty, jako kůlové a sloupové jámy, zásobnice, hliníky a polozemnice. Samotný rondel má průměr 55 m a 3 vstupy. Byly zachyceny pozůstatky 3 palisádových žlábků. Průměrná šířka příkopu je 3,5 m a hloubka 1,5 m. Z tělesa rondelu byly odebrány vzorky na palynologickou a termoluminiscenční analýzu. V průběhu výzkumu došlo k odhalení 90 % celkového půdorysu rondelu. V současné době probíhá zpracování výzkumu.

Pohled z ptačí perspektivy na průběh půdorysu víněského rondelu. Foto ARÚ, Praha, AV ČR

Pokračování záchranného výzkumu raně středověkého pohřebiště Žalov – „Na Panenské“ (vedoucí výzkumu D. Dvořáček)

V první polovině roku 2022 probíhal záchranný archeologický výzkum v Roztokách u Prahy v místní části Žalov v poloze Na Panenské. Pohřebiště ve zmíněné poloze bylo objeveno v roce 2003 a zkoumáno v letech 2003-2005, 2011 a 2013 (Tomková a kol. 2012; 2020). Plocha výzkumu z roku 2022 se nachází zhruba ve střední části pohřebiště a ze západu navazuje na plochy D a E zkoumané v letech 2011 a 2013. Ze severu byla plocha ohraničena ulicí Václava Havla. V plánu lokality Žalov – Na Panenské je dotčené místo označeno jako plocha Z (Tomková a kol. 2020, obr. 6). Pohřebiště je datováno do doby mezi 2. polovinou 9. století až 1. třetinou 10. století a spolu se sousedním pohřebištěm Žalov–cihelna (konec 9. století, celé 10. století, případně až počátek 11. století) se nachází v jižním předpolí opevněného centra Levý Hradec, které je od příkopu vymežujícího 2. předhradí vzdáleno cca 200 m. Před započítáním výzkumu bylo na pohřebišti Žalov – Na Panenské evidováno 46 pohřbů (Tomková a kol. 2020, 32).

Výzkum z roku 2022 předcházela výstavba nových rodinných domů a byl zahájen plošnou skrývkou ornice. Na skryté ploše se podařilo odhalit 22 hrobů. Většina zemřelých byla orientována hlavou k západu a nohama k východu. Zemřelý v hrobě označeném jako H48 měl opačnou orientaci s hlavou na východ a nohama na západ a v hrobě H69 byla umístěná kostra ve skrčené poloze. Stav zachování lidských ostatků byl různý, v některých hrobech se zachovaly jen zuby či jen fragmenty kostí a v jednom hrobě se z kostry nezachovalo nic (H62). V některých hrobech byla dochovaná téměř celá kostra (např. H71). Hrob s kostrou ve skrčené poloze neobsahoval žádnou výbavu. Na základě datace C14 se ho podařilo zařadit do starší doby bronzové. Ostatní pohřby jsou raně středověké a obsahovaly pohřební výbavu. Ta byla v některých hrobech spíše chudá, například pouze keramická nádoba v hrobě H62. Vyskytly se zde i bohaté hroby, jako H71 se stříbrnými hrozníčkovými náušnicemi, stříbrnými perlami a s kaptorgou. Hroby byly rozptýleny mezi četnými sídlištními objekty pravěkého stáří, z toho 11 zásobnic a přibližně 70 sloupových jam. V zásobnici s označením obj. 425 byla nalezena celá nádoba datovaná do období únětické kultury starší doby bronzové.

ZAV při stavbě bytového komplexu Slánský mlýn ve Slaném (vedoucí výzkumu T. Bek)

Výzkum vyvolaný stavbou bytového komplexu. Naprostá většina plochy byla v minulosti neosídlena, popřípadě zničena výstavbou v rámci objektů JZD. V prostoru pod kostelem sv. Václava byl proveden ZAV v rámci výstavby opěrné zdi. Bylo vykopáno několik pravěkých objektů a část vesnice, jejíž začátky spadají do raného středověku s následnou novověkou transformací do objektu rozsáhlého mlýna, jenž byl před několika lety zdemolován bez průzkumu. Výzkum přinesl důkazy o kontinuálním fungování vesnice, z níž bohužel zůstal pouze výše uvedený kostel a pomístní název Ovčáry.

ZAV při stavbě bytového komplexu Stodůlky – Řepora (vedoucí výzkumu T. Bek)

Výstavba bytového kompletu. ZAV proběhl v rámci dozorů skrývek, které přinesly archeologické objekty jen na nevelké části dohlížené plochy. Zbytek bohužel zničila eroze, případně orba. V rámci samotného výzkumu došlo k objevení dvou kostrových hrobů nahlížejících do pozdního eneolitu až starší doby bronzové. Mimo kostrové hroby došlo k odkrytí pěti značně narušených žárových hrobů, kdy jejich větší část byla uložena ještě do vrstvy ornice/podorniční. Kromě pohřebních aktivit došlo k nálezům i několik desítek kulečkových jamek.

ZAV při stavbě komplexu LogPort Jinočany (vedoucí výzkumu T. Bek)

Polykulturní lokalita. V rámci samotného areálu skladovacích hal byl vyzvednut dětský hrob zvoncovitých pohárů a prokopán eneolitický hliník a několik objektů z doby bronzové. S výstavbou areálu byl spjat i vznik ČOV a nutné přípojky. Tato část stavby narušila středověké osídlení a několik objektů knovízské kultury.

Výzkumy na předpolí dolu Bílina v roce 2022 (detašované pracoviště Žatec, Jakubská 661, 438 01 Žatec, vedoucí P. Čech, J. Podhorský, P. Vágner)

ZAV na raně až vrcholně středověkém pohřebišti pokračoval od dubna do září 2022 již desátou sezónou. Výzkum navázal na předchozí sezónu a pokračoval dále jižním směrem. Nově bylo odkryto a zdokumentováno 356 hrobů.

Výzkum pokračoval odkryvem ve vytyčené čtvercové síti 2 × 2 metry, upřednostněny však byly hroby ohrožené poměrně rychlou degradací terénu v důsledku působení povětrnostních vlivů. Dále výzkum probíhal východně a jihovýchodně od probošství (objekt 6), kde bylo odkryto 119 hrobů a výzkum zde bude pokračovat v sezóně 2023. K nálezům dalších čtyř hrobů došlo jižně od presbytáře kostela, kde se podařilo hrobové jámy rozpoznat na jaře po opětovném začištění povrchu promáčeného terénu. Výzkum pokračoval také v jižní části pohřebiště, která nebyla postižena roztržením a sesuvem terénu.

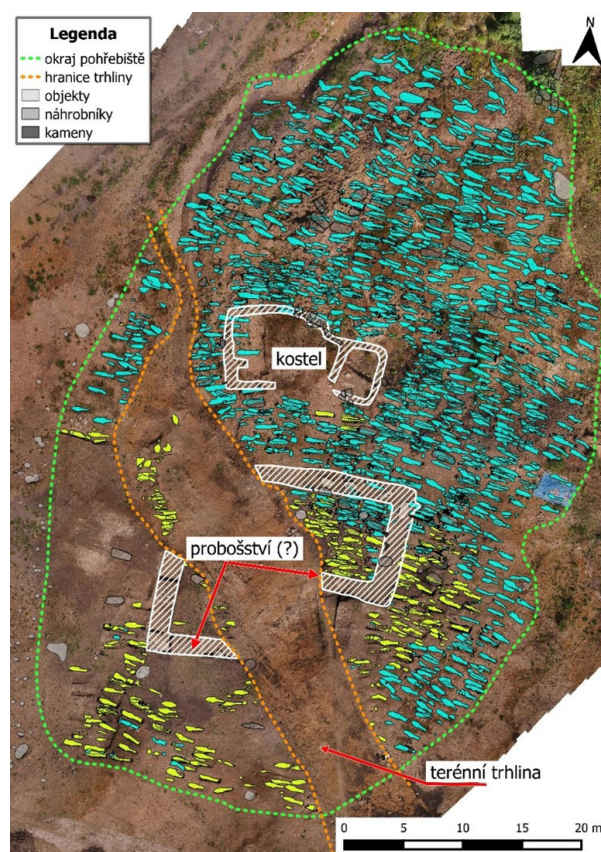
V sezóně 2022 bylo nalezeno, odkryto, zaměřeno, zdokumentováno a vyzvednuto celkem 356 nových hrobů (1522–1877). U dalších čtyř hrobů z minulých sezón byl výzkum dokončen a osm hrobů bylo částečně prozkoumáno a vyzvednuto již v roce 1984.

Podařilo se zdokumentovat několik hrobových úprav s použitím dřeva a kamene. Jednu z nich představují náhrobníky, v sezóně 2022 se podařilo prozkoumat celkem tři takové hroby (č. 1604/22, 1611/22 a 1758/22). Velmi dobře se dřevěné rakve dochovaly v hrobech č. 1582/22 a 1586/22. Častěji se však dochovaly pouze malé části dřeva a nelze určit, jestli byly původně součástí rakve nebo jen jednotlivých prken.

Nově odkryté hroby v sousedství presbytáře kostela dokládají užívání této části pohřebiště a tím datování kostela k pol. 11. století, což je v souladu se zjištěními z minulých sezón. Přispěl k tomu především hrob č. 1540/22, který obsahoval denár knížete Břetislava I. (1034–1055) ražený po mincovní reformě roku 1050. Ve větší míře byl prozkoumán jižní okraj pohřebiště, kde je koncentrace pohřbů nižší a má charakter řadového pohřebiště. Na základě dosavadního vyhodnocení nálezů (denár knížete Soběslava I. z let 1125–1140 a záušnice větších průměrů) se v této části pohřebiště pohřbívalo v průběhu 12. století.

K významnému objevu došlo v jihozápadním nároží objektu 6, kde se podařilo odkrýt zachovalou část kamenného základu spolu s blokem pískovce z náhrobníku, kde byla ve vyhloubeném otvoru nalezena kruhová olověná plaketa (třetí z tohoto objektu) s rytinou okřídleného býka – atributem sv. Lukáše.

Nálezy brakteátů z okolí objektu 6 napovídají, že právě v těchto místech lze hledat nejmladší pohřby z 13. století. Naproti tomu výzkum jižního okraje pohřebiště ukázal, že sem mrtví byli ukládáni v průběhu 12. století, přičemž mladší ale ani starší pohřby se zde zatím doložit nepodařilo.

Celkový plán středověkého pohřebiště. Modře jsou zbarveny hroby zdokumentované v minulých sezónách, žlutě hroby sezóny 2022. Šrafovane jsou označeny prozkoumané části církevních objektů.

V průběhu sezóny 2022 bylo antropologicky zhodnoceno přibližně 290 koster. Byly stanoveny základní antropologické ukazatele – pohlaví, věk, tělesná výška a základní paleopatologické hodnocení. K nejčastějším patologickým jevům patřilo postižení chrupu. Vzhledem ke špatné zachovalosti koster nebyly příliš často zaznamenány degenerativně produktivní změny na páteři, které jinak patří rovněž k častým patologickým nálezům. Zaznamenány byly i dvě zlomeniny (kosti klíční a vřetenní), zánětlivé změny na kostech dolních končetin (periostitidu), zřejmě v důsledku infekce, a také sečná poranění na lebce.

Olověná plaketa nalezená v jihozápadním nároží objektu 6 (probošství?) s rytinou okřídleného býka, atributu sv. Lukáše.

Výzkumy na Kutnohorsku (detašované pracoviště Kutná Hora, Hloušecká 609, 284 01 Kutná Hora; vedoucí R. Šumberová)

Čáslav – novostavba rodinného domu se třemi byty v ul. Jana Roháče z Dubé (C-202207641)

Plánovaná stavba bytového domu je situována v rámci městské památkové zóny Čáslav, v historickém jádru města v blízkosti průběhu městského opevnění. V minulosti bylo na inkriminované parcele archeologickým výzkumem menšího rozsahu pod vedením K. Čermáka prokázáno intenzivní využívání prostoru ve vrcholném středověku a raném novověku, konkrétně zde byla doložena hrncířská výroba, včetně objektu hrncířské pece a skládek – střepovišť nevydařených výpalů. Kromě slovního popisu a selektovaného vzorku materiálu se k uvedenému výzkumu nedochovala žádná jiná dokumentace.

V červnu 2022 byl v ploše základové jámy sklepa budoucího domu realizován předstihový archeologický výzkum. V rámci výzkumu bylo provedeno začištění povrchu v místě budoucí jámy sklepa a následně byly ve čtvercové síti položeny čtyři sondy 2 × 2 m, dvě sondy 1 × 1 m s cílem ověřit skladbu a charakter kulturních souvrství. Výzkum, kromě pozůstatků mladších – novověkých konstrukcí kanalizace a jámy na pálení vápna, potvrdil v celé ploše stavby přítomnost mohutných souvrství vrcholně středověkých a pozdně středověkých kulturních vrstev, tvořených z velké části střepovišti. Odkryty byly fragmenty tří konstrukcí, předběžně identifikovaných jako pozůstatky hrncířských pecí. Odkryto bylo také několik kúlových jamek a stopy po podezdívkách dokládající přítomnost lehčích nadzemních konstrukcí.

Čáslav – novostavba RD Nový Čeplov (C-202203658)

Záchranným výzkumem v základových pasech objektu bylo zachyceno celkem 11 situací (obj. 1038-1048). Nově zachycené objekty náleží k rozsáhlejšímu sídlištnímu areálu zaznamenanému v lokalitě Nový Čeplov II již v minulosti. Areál je polykulturní, přičemž většina dosud zachycených objektů náleží období neolitu (kultura s vypíchanou keramikou), vyskytl se ojedinělý žárový hrob kultury lužické a několik objektů pochází z pozdní doby bronzové (kultura knovízská a štítarská). Nově zjištěné objekty (č. 1038-1048), včetně jednoho žárového hrobu, lze obecně na základě menšího množství keramického materiálu zařadit do mladší až pozdní doby bronzové.

Kutná Hora – ul. Gruntecká – Třešňovka (C-202113116)

Předstihový výzkum formou plošné skrývky v místě plánované výstavby řadových a rodinných domů byl realizován postupně na čtyřech oddělených plochách P6-P9. Rozsah skryté plochy byl vymezen doloženým průběhem historických komunikací a těžebního pásma.

Místo výzkumu se nacházelo při severním okraji dnešní Kutné Hory na úpatí vrchu Sukov na poli v ploše mezi silnicemi do Grunty a na Kaňk a přilehlými sady. Původní pojmenování lokality „U všech svatých“, zanesené ve starších mapových podkladech, má nejen historičtější punc, ale možná snad i přímo souvisí s častou hornickou praxí pojmenovávat těžební areály a místa v jejich okolí v duchu náboženské terminologie a současně je tak de facto dávat pod přímou ochranu vybraného patrona. Obdobný devoční charakter jako název lokality má i starší označení zdejšího průběhu zrudnění „Engels Zug – Andělské pásmo“, v mladší literatuře uváděné coby pásmo Sukovské. Výzkumem zachycené situace představují pozůstatky po vrcholně středověké a raně novověké důlní činnosti. Zachycen a archeologicky dokumentován v rámci plošné skrývky je průběh vrcholně středověkého těžebního pásma v místě probíhajícího zrudnění v délce cca 300 m. Výzkum je v tomto ohledu v českém i střeoevropském prostoru do značné míry unikátní, protože umožňuje sledovat praktické uplatnění a dodržování soudobého horního práva, jak při primárním vytyčení, tak i při následném průběhu vlastní těžby. Na základě získaných artefaktů je větší část zachyceného těžebního areálu datována na přelom 13. a 14. století, ojedinělé objekty jsou pak kladeny do 16. století či ještě mladších období novověku.

Kutná Hora – Malín – ul. U Nadjezdu, technická infrastruktura a rodinné domy (C-202207694)

V části skryté plochy komunikace došlo k zachycení kulturního souvrství z období raného středověku (ml. doby hradištní) a pravěku (doby římské), které bylo zkoumáno formou kontrolní sondáže ve vytyčené sektorové síti 1 × 1 m. Podle dosavadních zjištění tvoří uvedené souvrství povrch k patě svahu přiléhající inundace – mokřadu, který patrně plnil formu přirozené přírodní překážky v rámci opevnění hradiště a současně sloužil k deponování zde vyprodukovaného sídlištního odpadu.

Záboří nad Labem – kostel sv. Prokopa

Pro potřeby stavebníka a NPÚ bylo provedeno začištění a následná fotografická a kresebná dokumentace a zaměření plochy sakristie. Zde mělo původně dojít z důvodu výměny podlahy jen k sejmutí stávající krytiny a části podsypu. Při realizaci sníženo vyšlo najevo, že těsně pod povrchem a prakticky v kompletním rozsahu je v ploše dochováno zdivo původní románské apsidy, a že část kamenů vnitřní výplně zdiva dokonce vyčnívá nad úroveň plánovaného založení nové podlahy. Proto bylo po konzultaci s NPÚ provedeno začištění celého prostoru sakristie. U vnějšího obvodu zdiva apsidy se v krátkém úseku odkryla poslední řada kvádríkového zdiva a pod ní provedené vysazení základu, přičemž se ve vnějším profilu ukázal výkop hrobové jámy z venkovního – apsidu respektujícího – pohřebiště. Následně bylo provedeno ověření dochování původní zádlažby v interiéru apsidy a vyčištění zachycených úseků kapes pro trámy v obvodovém zdivu apsidy.

II.10. PEDAGOGICKÁ ČINNOST

Významný podíl činnosti pracovníků ARÚ tvořilo pedagogické působení na vysokých školách. Ve spolupráci s univerzitními pracovišti má ARÚ akreditace doktorských studijních programů v oborech archeologie a antropologie a genetika člověka na PříF Univerzity Karlovy v Praze a v oboru archeologie na Západočeské univerzitě v Plzni. Pracovníci ARÚ jsou dále členy oborových rad doktorských studijních programů archeologie na FF Univerzity Karlovy v Praze, FF Západočeské univerzity v Plzni, JU v Českých Budějovicích, Slezské univerzitě v Opavě, Trnavské univerzitě v Trnavě, Universität Regensburg (uvádění jsou pouze pracovníci s hlavním pracovním úvazkem v ARÚ). V ARÚ bylo v r. 2022 zaměstnáno 10 doktorandů v prezenční nebo kombinované formě studia. V r. 2022 vedli pracovníci ARÚ celkem 7 bakalářských prací, dále 7 magisterských a 25 doktorských prací.

Za účasti specialistů ARÚ se v loňském roce realizovalo 32 bakalářských, 15 magisterských a pět doktorských studijních programů na univerzitách v Praze (UK, VŠCHT), Brně (MU), Plzni (ZČU), Českých Budějovicích (JU), Pardubicích (UPCE) a Olomouci (UPOL). Celkem odpřednášeli pracovníci ARÚ na vysokých školách 1259 hodin přednášek a cvičení.

Mezi bakalářskými studijními programy a obory byly zejména následující:

- Archeologie, Západočeská univerzita v Plzni (Katedra archeologie FF);
- Biologie (Antropologie a genetika člověka), Univerzita Karlova v Praze (Katedra antropologie a genetiky člověka PříF);
- Historické vědy (Ochrana hmotných památek), Univerzita Pardubice (Katedra historických věd FF);
- Historické vědy (Pravěká a raně středověká archeologie), Univerzita Karlova v Praze (Ústav pro archeologii FF);
- Konzervování – restaurování objektů kulturního dědictví uměleckořemeslných děl (Technologie konzervování a restaurování), Vysoká škola chemicko-technologická Praha (Fakulta chemické technologie);
- Obecná teorie a dějiny umění a kultury (Dějiny umění, Kulturologie), Univerzita Karlova v Praze (FF);
- Historie (Archeologie), Univerzita Palackého Olomouc (Katedra historie FF).

K magisterským studijním programům s účastí pracovníků ARÚ patřily zejména:

- Archeologie, Západočeská univerzita Plzeň (Katedra archeologie FF);
- Biologie (Antropologie a genetika člověka), Univerzita Karlova v Praze (Katedra antropologie a genetiky člověka PříF);
- Historické vědy (Pravěká a raně středověká archeologie), Univerzita Karlova v Praze (Ústav pro archeologii FF);
- Konzervování – restaurování objektů kulturního dědictví (Technologie konzervování a restaurování objektů kulturního dědictví), Vysoká škola chemicko-technologická Praha (Fakulta chemické technologie);
- Archeologie a muzeologie, Masarykova univerzita Brno (Ústav archeologie a muzeologie).

K doktorským studijním programům s účastí pracovníků ARÚ patřily zejména:

- Archeologie, Západočeská univerzita v Plzni (Katedra archeologie FF);
- Biologie (Antropologie a genetika člověka), Univerzita Karlova v Praze (Katedra antropologie a genetiky člověka PříF); ARÚ je akreditován jako školicí pracoviště;
- Historické vědy (Pravěká a raně středověká archeologie), Univerzita Karlova v Praze (Ústav pro archeologii FF); ARÚ je akreditován jako školicí pracoviště;
- Archeologie, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (Ústav archeologie).

ARÚ poskytuje studentům přístup do své knihovny a archivu a ve spolupráci s FF Univerzity Karlovy v Praze školí studenty archeologie na terénních výzkumech. Některé z přednášek se realizují v prostorách pracoviště ARÚ s využitím technického zázemí a vybavení ARÚ. ARÚ Praha se podílí na práci společného pracoviště AV ČR a Univerzity Karlovy (Centrum medievistických studií).

Organizace vzdělávacích kurzů:

Název kurzu: Školení AMČR

Popis: Školení uživatelů a studentů pro práci v systému AMČR a Digitálním archivu

Místo a datum: ARÚ, 1. 6. 2022

Název kurzu: Školení AMČR

Popis: Školení uživatelů a studentů pro práci v systému AMČR a Digitálním archivu

Místo a datum: ZČM Plzeň, 20. 1. 2022

Název kurzu: Letní škola Závist

Popis: Terénní průzkum NKÚ

Místo a datum: Praha-Závist, 5.–14. 10. 2022

II.11. ORGANIZACE KONFERENCÍ A ÚČAST NA NICH

ARÚ Praha v r. 2022 vystupoval jako pořadatel nebo spolupořadatel u celkem osmi konferencí, sekcí na kongresech a seminářů (všechny s mezinárodní účastí):

Název akce: At the doorstep of the Mass Production. Manufacturing and consumption of Medieval Dress Accessories

Datum: 17. 2. 2022

Místo: Praha

Hlavní pořadatel: ARÚ Praha

Počet účastníků: 20

Kontaktní osoba: Jakub Sawicki

Název akce: Europa Postmediaevalis 2022. Connections and networking

Datum: 26.–28. 4. 2022

Místo: Coimbra, Portugalsko

Hlavní pořadatel: ARÚ Praha; Centrum pro zpracování, dokumentaci a evidenci archeologických nálezů – Centre for the Processing, Documentation and Recording of Archaeological Finds

Spolupořadatel: CFE-HTC Nova University of Lisbon; University of Coimbra

Počet účastníků: 60

Internetové stránky: <https://www.facebook.com/europa.postmed/>;
<https://www.europapostmed.eu/en/>

Kontaktní osoba: Gabriela Blažková

Název akce: MERC Postgraduate and early career conference in medieval archaeology

Datum: 11.–13. 5. 2022

Místo: Praha

Hlavní pořadatel: ARÚ Praha

Spolupořadatel: NPÚ Praha, MERC

Počet účastníků: 45

Kontaktní osoba: Jakub Sawicki

Název akce: Počítačová podpora v archeologii 21/2022 / Computer Support in Archaeology 21/2022

Datum: 1.–3. 6. 2022

Místo: Kostelec nad Černými lesy

Hlavní pořadatel: ARÚ Praha

Spolupořadatel: Ústav pro klasickou archeologii / Institute of Classical Archaeology, FF UK, Praha

Počet účastníků: 50

Internetové stránky: <https://amcr-info.aiscr.cz/ppa2022/>

Kontaktní osoba: Peter Demján

Název akce: 19. konference Mezinárodní skupiny pro paleoetnobotaniku / 19th Conference of the International Workgroup for Palaeoethnobotany

Datum: 13.–17. 6. 2022

Místo: České Budějovice

Hlavní pořadatel: Jihočeská univerzita

Spolupořadatel: ARÚ Praha

Internetové stránky: <https://iwgp2022.elementadmin.cz/>

Kontaktní osoba: Adéla Pokorná

Název akce: Archeologická pracovní skupina východní Bavorsko/západní a jižní Čechy/Horní Rakousko / Archaeological Workgroup East Bavaria/West and South Bohemia/Upper Austria

Datum: červen 2022

Místo: Deggendorf

Hlavní pořadatel: Kreisarchäologie Deggendorf/District Archaeology Deggendorf

Spolupořadatel: ARÚ Praha

Počet účastníků: 55

Internetové stránky: www.archaeologie-bay-cz-ooe.de

Kontaktní osoba: Miloslav Chytráček

Název akce: WAC-9 Prague 2020 Congress, jedna sekce organizovaná pracovníky ARÚ Praha

Datum: 3.–8. 7. 2022

Místo: Praha

Hlavní pořadatel: World Archaeological Congress

Počet účastníků: 500

Internetové stránky: <https://www.wac-9.org/>

Kontaktní osoba: Ladislav Varadzin

Název akce: 28th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA), Budapest, Hungary, 5 sekcí organizovaných pracovníky ARÚ Praha

Datum: 31. 8. – 3. 9. 2022

Místo: Budapest, Maďarsko

Hlavní pořadatel: European Association of Archaeologists

Počet účastníků: 2300

Internetové stránky: www.e-a-a.org/ea2022

Kontaktní osoba: Helena Březinová, Jan Mařík, Jakub Sawicki, Václav Vondrovský (spoluorganizátoři sekcí)

Název akce: VIII. ročník kastellologické konference k počtě prof. Tomáše Durdíka / VIII. Castellological conference in honour of Prof. Tomáš Durdík

Datum: 21. 10. 2022

Místo: Křivoklát

Hlavní pořadatel: Katedra archeologie ZČU v Plzni

Spolupořadatel: ARÚ Praha

Počet účastníků: 5

Kontaktní osoba: Josef Hložek

II.12. MEZINÁRODNÍ PROJEKTY A SPOLUPRÁCE

Mezinárodní spolupráce v ARÚ měla v r. 2022 několik rovin – výzkumy v zahraničí, společné projekty se zahraničními partnery (mezinárodní projekty, účast na terénních akcích v zahraničí), účast na zahraničních konferencích či mezinárodních konferencích v ČR, studijní pobyty v zahraničí, návštěvy zahraničních badatelů v Praze aj. V r. 2022 se pracovníci ARÚ účastnili řešení těchto mezinárodních projektů; většina z nich byla financována z evropských či jiných zahraničních zdrojů, příp. z interní podpory AV ČR pro mezinárodní spolupráci.

Zahraniční koncese a mezinárodní výzkumy v ČR:

Projekt Šakadúd – vedoucí projektu L. Varadzin

V únoru až březnu proběhla druhá terénní kampaň v pohoří Šakadúd (Súdán), kde ARÚP zkoumá způsoby kulturní adaptace a resilience na klimatické změny a hypersesonalitu ve východním sahelu během 10. až 2. tisíciletí př. Kr. Kampaň proběhla v rámci Shaqadud Archaeological Project podporovaného cenou Lumina quaeruntur udělenou AV ČR vedoucímu projektu Ladislavu Varadzinovi v r. 2019.

Mezinárodní a široce mezioborový tým se během této kampaně zaměřil na výzkum nejstarších etap osídlení z 10. až 8. tisíciletí a dále na průzkum paleoenvironmentálních reziduí a odběr vzorků. Nově získané poznatky doložily přítomnost člověka v sahelovém pásu již během prvního tisíciletí po začátku holocénu, což je unikátním dokladem rekolonizace sahelo-saharské oblasti po posledním glaciálním maximu v takto brzké době. Zároveň doložily existenci prekeramické fáze osídlení, což je opět v Súdánu jedinečný nález. Tyto skutečnosti vrhají nové světlo na postup a charakter kolonizace severní Afriky, která vydláždila cestu vzniku pozdějším nejstarším africkým civilizacím (starověkého Egypta, Kúšitské říše) a dalším společnostem, včetně těch, které obývají tuto oblast dodnes.

Naše nová data ukazují, že nejstarší lovci sběrači obývající zkoumanou oblast disponovali účinnými metodami využívání krajiny a kulturní udržitelnosti ještě před rozšířením keramiky a že keramika se zde objevila až během prosazení produktivnějších, savanových ekosystémů. To vrhá zcela nové světlo na počátky africké

produkce keramiky, o níž se uvažovalo, že byla důležitým adaptačním nástrojem pro exploataci potravinových zdrojů v aridních a savanových podmínkách, a tedy i důležitým nástrojem kolonizace. Dalším důležitým poznatkem je, že v pravěku byly v oblasti, ale i v jejím širokém okolí, početné a prakticky všudypřítomné vodní prameny, které zřejmě byly základní podmínkou pro fungování zdejších lidských a částečně i přírodních společenstev. Vzhledem k dostupným geologickým datům tyto prameny byly nejspíš distribuovány po rozsáhlé oblasti východně od Nilu, daleko mimo obvod námi zkoumané oblasti. Shromážděná botanická, zoologická a sedimentologická data z minulých a pevně datovaných kontextů budou důležitou oporou pro jedinečně jemnozrnnou rekonstrukci změn srážkové dynamiky a přírodních podmínek, které tvořily scénu a limity pro zdejší dávné obyvatelé. Na terénní výzkum navázaly série analýz na vzorcích a nálezích oficiálně exportovaných ze Súdánu a řada studií posléze publikovaných nebo připravených v rukopisech. Poznatky získané během 2022 mají nadregionální význam pro studium prehistorie a paleoenvironmentu.

Expedice Súdán 2022. Foto ARÚ Praha.

Archeologický výzkumný projekt ARDUQ, Sultanát Omán – vedoucí projektu R. Garba a A. Frank Danielisová

Na jaře 2022 proběhla první sezóna expedice ARDUQ (Archaeological landscape and environmental dynamics of Duqm and Nejd) v Ománu, kde ARÚ obdržel pětiletou koncesi na archeologický výzkum od Ománského ministerstva kultury a turistiky. Terénní výzkum probíhal ve dvou oblastech pod vedením Romana Garby a spolu-vedoucí Alžběty Frank Danielisové (oba ARÚ). První expediční tým působil v provincii Zufár na jihu země. Při průzkumu v oblasti Ramlat Mitán na okraji Rub' al Khali byla nově zaznamenána pravděpodobně nejrozsáhlejší lokalita z období staršího paleolitu v Ománu s mnoha pěstními klíny z období první migrace člověka z Afriky tzv. Out of Africa. Expedice identifikovala stratigrafický profil s kamennými nástroji tzv. „nubijské kultury“ z období před 100–70 tisíci lety. Datování pak poskytne cenné informace ohledně rozšíření anatomicky moderního člověka (*Homo sapiens*) z Afriky do Evropy a Asie. Další téma byl výzkum rituálních kamenných monumentů, tzv. trilitů. Expedice ARDUQ navázala na výzkum Romana Garby v letech 2018–2020 a pokračovala v rozšiřování databáze lokalit a radiouhlíkovém datování zbytků uhlíků z ohnišť patřících trilitům. To umožní přesnější časoprostorovou analýzu, která může přispět k pochopení migrace kmenů napříč jihovýchodní Arábií v období doby železné. Druhý expediční tým byl aktivní v oblasti Duqm ve středním Ománu. Výzkum se soustředil na lokalitu Nafun, kde bylo zaznamenáno 155 archeologických míst. Expedice zahájila dokumentaci unikátního rozsáhlého naleziště skalního umění v Nafunu s rytinami na 24 skalách s více než 150 nápisy a více než 200 obrázky (velbloudi, jezdci na velbloudech a symboly). Dále tým začal s výkopovou sondou kolektivní hrobky DM26.48 s pohřební komorou, v níž se našly kosterní pozůstatky více než 40 jedinců. Bohatá výbava je zastoupená korálky, mušlemi, keramickou nádobou a železným šídlem. Radiouhlíkové datování později během r. 2022 ukázalo, že hrobka pochází z období neolitu (5000–4600 př. Kr.). Oblast Duqm má bohaté kulturní dědictví a vysoký potenciál pro turistiku. Výzkum paleolitických nalezišť v oblasti Zufár je tématem celosvětového významu a staví Omán do klíčové pozice v diskuzi o šíření a vývoji člověka. V prosinci 2022 proběhla krátká výkopová sezóna v oblasti Duqm, která se zaměřila na pokračování vykopávek neolitické hrobky v Nafunu.

Expediční tábor v poušti ar-Rub' al-Chálí, jižní Omán.

Výkop profilu s kamennými nástroji tzv. „nubijské kultury“, Mu'ayy, jižní Omán.

Úlomky vajíček vyhynulých pštrosů a pěstní klín nalezený v poušti ar-Rub' al-Chálí.

Trasování skalních rytin v lokalitě Nafūn, střední Omán. Natáčení pro YouTube kanál AV ČR @zvedzved na neolitické hrobce v Nafūnu, střední Omán.

Projekty komunitárních programů EU:

7. rámcový program EU

Název projektu: PALEoRIDER – Human health and migration in prehistory

Akronym: PALEoRIDER

Číslo projektu a identifikační kód: ERC-2017-COG

Typ: ERC Grants

Koordinátor: Wolfgang Haak

Řešitel: M. Ernée

Podíl pracoviště v daném roce (v eurech): 1 000

Rok zahájení: 2018 Rok ukončení: 2022

Účastnických států: 4, z toho z EU: 4

Spoluřešitelů: 5

Název projektu: Advanced Research Infrastructure for Archaeological Data Networking in Europe – plus

Akronym: ARIADNEplus

Číslo projektu a identifikační kód: H2020-INFRAIA-2018-1-823914

Typ: Research and Innovation Action

Koordinátor: Franco Niccolucci (PIN, Itálie)

Řešitel: D. Novák

Podíl pracoviště v daném roce (v eurech): 13 250

Rok zahájení: 2019 Rok ukončení: 2022

Účastnických států: 27, z toho z EU: 23

Spoluřešitelů: 2

Název projektu: Integrating Platforms for the European Research Infrastructure ON Heritage Science

Akronym: IPERION HS

Číslo projektu a identifikační kód: H2020-INFRAIA-2019-1-871034

Typ: H2020-EU.1.4.1.2. – Integrating and opening existing national and regional research infrastructures of European interest

Koordinátor: Luca Pezzati (CNR, Itálie)

Řešitel: D. Novák

Podíl pracoviště v daném roce (v eurech): 2 500

Rok zahájení: 2020 Rok ukončení: 2023

Účastnických států: 20, z toho z EU: 20

Spoluřešitelů: 19

Název projektu: COPPEREAST. Copper alloys quality in Eastern Central European late medieval large urban centres (Prague–Wrocław): consumption and production strategies of craftsmen and consumers. Grant number: 871034

Akronym: COPPEREAST

Číslo projektu a identifikační kód:

Koordinátor: Grand Louvre Accelerator for Elemental Analysis

Řešitel: J. Sawicki

Rok zahájení: 2021 Rok ukončení: 2022

Projekty v rámci mezinárodních vědeckých programů:

Organizace: Croatian Science Foundation (Chorvatsko); CNRS Dijon (Francie); Université Clermont-Ferrand (Francie)

Název projektu: Corpus architecturae religiosae europeae (IV-X sc) – Corpus architecturae religiosae europeae (IV-X sc.)

Koordinátor: J. Maříková-Kubková (ARÚ). Spoluřešitelů: 12

Státy: F, HR, E, I, BE, NL, L, GB, D, CH, P, BH, A, G

Organizace: NCN (Narodowe Centrum Nauki) Polsko

Název projektu: OPUS 18; Luxus, Standard and Poverty in town culture in Central Europe. Case of Prague and Wrocław, monografie a články

Koordinátor: Prof. Dr. Hab. Jerzy Piekalski, University of Wrocław, Poland

Státy: Polsko

Organizace: CNRS

Název projektu: MAFTUR – Mission Archéologique Franco-Turkmène d'Ulug-Dépé – Archaeological excavation in Ulug Depe (Turkmenistan), resto-ration of excavated artefacts

Koordinátor: ARÚ; Centre de recherches archéologiques Indus-Baluchistan, Asie Centrale et Orientale, CNRS a Ústav pro historické památky v Ašchabádu, Turkmenistán (K. Mamedov). Spoluřešitelů: 2

Státy: ČR, FR

Typ aktivity: Restoration of excavated artefacts from Ulug De-pe and training of Central Asian conservators

Organizace: SNF

(<http://ua.unige.ch/en/agp/recherche/fns/310030-188820/>)

Název projektu: Molecular diversity and evolution of HLA genes in Africa (HLA-AFRICA)

Koordinátor: Anthropology Unit | University of Geneva; V. Černý (ARÚ)

Rok zahájení: 2020 Rok ukončení: 2024

Organizace: CNRS

Název projektu: International Research Network (IRN) (<https://irn-nemesis.hypotheses.org/category/projet-nemesis>) / NEMESIS: un réseau scientifique international labellisé par le CNRS / NEMESIS: mezinárodní vědecká síť akreditovaná CNRS

Akronym: NEMESIS

Koordinátor: CNRS; A. Danielisová (ARÚ)

Typ aktivity: Networking

Rok zahájení: 2021 | Rok ukončení: 2025

V r. 2022 bylo pracovníky ARÚ realizováno 94 zahraničních služebních cest.

ARÚ Praha v r. 2022 navštívila řada zahraničních badatelů. Mezi nimi byli:

Jméno vědce; pracoviště, země; obor/specializace

- **F. Austerlitz**; Muséum national d'Historie naturelle, Francie; populační genetika
- **L. Cummings**; Palaeoresearch Institute, USA; environmentální archeologie
- **R. Friedrich**; CEZA Mannheim, Německo; datování 14C
- **W. Haak**; MPI Lipsko, Německo; archeogenetika
- **V. Heyd**; UNI Helsinky, Finsko; archeologie
- **S. Holger**; Uni Saarbrücken, Německo; archeologie – latén

- **E. Koile**; Department of Linguistic and Cultural Evolution Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology, Leipzig, Německo; archeolingvistika
- **O. Ławrynowicz**; Lodžská univerzita, Polsko; archeologie doby moderní
- **K. Massy**; UNI Mnichov, Německo; archeologie, datování 14C
- **S. K. Mehta**; University of Ladakh, Indie; antropologie
- **W. Pohl**; IMAFO ÖAW Wien/Universität Wien, Rakousko; medievistika
- **L. Sausus**; Centre de recherches historiques EHESS / Centre de recherche et de restauration des musées de France, Belgie / Francie; archeologie
- **H. Stäuble**; Landesamt für Archäologie Sachsen, Německo; archeologie
- **N. Thomas**; Laboratoire de médiévisique occidentale de Paris (Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne-CNRS, UMR 8589), Francie; archeologie

Mezinárodní spolupráce je podpořena **dvoustrannými dohodami**, na jejichž základě může docházet k organizaci společných projektů, vzájemných návštěv a konferencí. Dohodu tohoto typu má ARÚ Praha s těmito institucemi:

1. Instituce: The European Association of Archaeologists

Země: ČR

Téma spolupráce: činnost sekretariátu EAA, jeho sídlo v Archeologickém ústavu AV ČR v Praze.

2. Instituce: Archeologický ústav SAV Nitra

Země: Slovensko

Téma spolupráce: spolupráce při řešení společných úkolů výzkumu.

3. Instituce: Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, Bratislava

Země: Slovensko

Téma spolupráce: raně středověké osídlení střední Evropy – organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

4. Instituce: Instytut archeologii i etnologii PAN, Warszawa

Země: Polsko

Téma spolupráce: výzkum kulturních změn střední Evropy v pravěku a raném středověku – organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

5. Instituce: Instytut archeologii, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław

Země: Polsko

Téma spolupráce: výzkum kulturních změn střední Evropy v paleolitu – výzkum kulturního vývoje v rámci pleistocénní přírody, organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

6. Instituce: Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń

Země: Polsko

Téma spolupráce: výzkum kulturních změn střední Evropy v pravěku a raném středověku – organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

7. Instituce: Zamek Królewski na Wawelu, Krakow

Země: Polsko

Téma spolupráce: výměna pracovníků, problematika organizace a metodiky archeologických výzkumů, inventarizace a ochrana arch. památek, konzervace a restaurování arch. nálezů, prezentace archeologických nalezišť, publikace výsledků výzkumů.

8. Institute: Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, Instytucja Samorządu Wojewódstwa Wielkopolskiego

Země: Polsko

Téma spolupráce: interdisciplinární bádání a výzkum kulturních změn, výměna pracovníků.

9. Institute: Staatlichen Museum für Archäologie Chemnitz, Landesamt für Archäologie, Sachsen

Země: Německo

Téma spolupráce: realizace společné mezinárodní výstavy *So nah – so fern. Beziehungsgeschichten zwischen Sachsen und Böhmen*. Workshopy, výměna pracovníků a vzájemná spolupráce na budoucích projektech.

10. Institute: Stiftung Schleswig-Holsteinische Landesmuseen Schloss Gottorf, Schleswig. Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie

Země: Německo

Téma spolupráce: společně řešené téma *Celtic oppida among other hillforts*. Výměna pracovníků a vzájemná výměna informací při přípravě nadnárodně zaměřených témat.

11. Institute: Max Planck Institute for the Science of Human History in Jena, Department of Archaeogenetics, Germany

Země: Německo

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

12. Institute: Römisch-Germanisches Zentralmuseum, Forschungsinstitut für Vor- und Frühgeschichte, Ernst-Ludwig-Platz 2, 55116 Mainz, Deutschland

Země: Německo

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

13. Institute: University of Kordofan, Elobeid, Sudan

Země: Súdán

Téma spolupráce: projekt *The African pastoralism from a genetico morphometric and linguistic perspective*.

14. Institute: Natural History Museum Vienna

Země: Rakousko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

15. Institute: Human Behavioral Ecology and Archaeometry laboratory (IDEA lab), Human Behavioral Ecology and Archaeometry laboratory, Hacettepe University Advanced technologies application and Research Centre

Země: Turecko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology, anthropology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, and exchange of research and education materials, publications and academic information.

16. Institute: University of Khartoum, Directorate of Museums

Země: Súdán

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information, supporting joint collection of biological material for mutual interest, preparation of joint publications on the biodiversity of the Republic of the Sudan and other related fields of research.

17. Institute: Uppsala University, Department of Medical Sciences, the SNP&SEQ Technology Platform, BMC, Husargat. 3, 752 37, Uppsala

Země: Švédsko

Téma spolupráce: Genomic Adaptations and Molecular Ecology of Food Production Systems.

18. Institute: research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts, Ljubljana, Slovenia

Země: Slovinsko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

19. Institute: Universitat Pompeu Fabra, Barcelona

Země: Španělsko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of environmental archaeology and archaeobotany, exchange of research and education materials, publications and academic information, common writing of the research articles, co-supervision of doctoral students and postdoctoral fellow exchange concerning the area of archaeobotany, for example in the analysis of phytoliths and starches, GIS and statistical analyses and residue analysis.

20. Institute: Warsaw University

Země: Polsko

Téma spolupráce: projekt *Five thousand years of history of domestic cat in Central Europe*. The aim is to establish and undertake cooperation in interdisciplinary paleogenetic and archaeozoological research covered by the project.

21. Institute: Cosine Remote Sensing B.V.

Země: Nizozemsko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of remote sensing in the landscape of the Czech republic and surrounding countries, Identification and localization of Neolithic circular structures, referred to in Central Europe as rondels, to share professional literature on the issue, common writing of the research articles and other works, co-supervision of doctoral students and postdoctoral fellow exchange concerning the issue, GIS and statistical analyses.

22. Institute: National Archaeological Institute with Museum, Sofia, Bulgaria

Země: Bulharsko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

23. Instituce: University of Cassino and Southern Latium, Italy

Země: Itálie

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

24. Instituce: Università di Napoli „L'Orinetale“, Department of Asian, African and Mediterranean Studies, Italy

Země: Itálie

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of environmental archaeology archaeometry and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

25. Instituce: University of Ladakh, Indie

Země: Indie

Téma spolupráce: To develop scientific cooperation on the basis of equality and reciprocity, and to promote sustainable partnership and mutual understanding.

II.13. POPULARIZAČNÍ ČINNOST

Podle údajů z databáze NEWTON Media se ARÚ Praha objevil v r. 2022 celkem ve 375 mediálních zprávách. Zprávy v médiích vycházely ze šesti tiskových zpráv, vydaných ve spolupráci s Tiskovým oddělením AV ČR, dále potom z rozmanitých aktivit vědeckých a odborných pracovníků ARÚ.

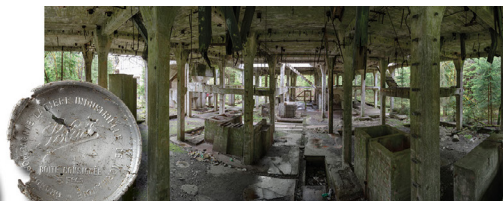
V roce 2022 proběhlo několik důležitých popularizačních akcí a akcí pro spolupráci s veřejností. Zde je užší výběr.

Výstava Archeologie nacistických táborů 1939-1945 (23. 3. – 30. 9. 2022)

První souhrnná výstava mapující deset let archeologických výzkumů internačních zařízení z doby nacistické okupace. Návštěvníci výstavy se seznámili s archeologickými výzkumy v romském koncentračním táboře v Letech u Písku, v zajateckém táboře Rolava v Krušných horách, ženském pobočném koncentračním táboře Svatava na Sokolovsku i v největší táborové aglomeraci v ČR v Holýšově na Plzeňsku. Výstavu pořádalo Oblastní muzeum Praha-východ v Památníku národního útlaku a odboje v Panenských Břežanech. Představovala výsledky dvou týmů, které archeologii perzekučních zařízení na území Čech od roku 2013 systematicky rozvíjejí. Jeden je založený na spolupráci ARÚ Praha s NPÚ Ústí nad Labem, druhý sestává z pracovníků Západočeské univerzity v Plzni. Výstava se konala v rámci výzkumného programu Strategie AV21 Odolná společnost pro 21. století.

NACISTICKÉ TÁBORY (1939-1945)
Koncentrační, pracovní a zajatecké tábory na našem území
očíma archeologie
23. března - 30. září 2022
v horním zámku
v Panenských Břežanech (PNÚO)

Výstava Archeologie z nebe (3. 11. 2022 – 3. 9. 2023)

V pavilonu Anthropos Moravského zemského muzea byla nově otevřena expozice Archeologie z nebe. Výstava informuje o dálkovém průzkumu v archeologii, který se díky novým technologiím neustále rozvíjí. Architektonické a designové řešení, včetně možností interaktivního zapojení jak pro dospělé, tak pro děti, jsou v našich poměrech unikátní. Výstava je realizována jako jeden z hlavních výstupů stejnojmenného projektu Ministerstva kultury ČR NAKI II a lze ji zhlédnout až do září příštího roku.

Výstavu připravili ÚAPP Brno, Moravské zemské muzeum (Anthropos), ARÚ Praha, ARÚB.

Veletrh vědy 2022

V r. 2022 spojil ARÚ Praha síly s brněnským Archeologickým ústavem a ve společném stánku představili nadcházející akci – Archeologické léto 2022. Na stanovišti se mohli návštěvníci VV seznámit s tím, jak Archeologické léto probíhá a co je jeho účelem. Stánek doplnily informační plakáty o několika vybraných archeologických lokalitách. Tyto lokality poté návštěvníci stánku lokalizovali na mapě. Společnému stánku tentokrát dominovala plastická rekonstrukce ženy ze starší doby bronzové (2200-1700 př. n. l.), vycházející ze záchranného výzkumu ARÚ Praha a Východočeského muzea v Pardubicích a zejména z výsledků multioborových analýz Akademické prémie Mgr. Michala Ernée, Ph.D.

Svět knihy Praha 2022

Ve dnech 9.–12. 6. 2022 se ARÚ Praha zúčastnil 27. mezinárodního knižního veletrhu na Výstavišti Praha Holešovice, během kterého prezentoval publikace o vědeckém výzkumu v oblasti archeologie z doby pravěku a středověku.

Archeologické léto 2022

Projekt Archeologické léto (AL) nabízí každoroční sérii komentovaných prohlídek archeologických lokalit s profesionálními archeology na celém území ČR. Akci vyhláší Archeologické ústavy AV ČR v Praze a Brně se záměrem zapojit co nejvíce vědeckých a sbírkotvorných institucí a organizací. Mezi kritéria výběru vhodných lokalit patří: dochování terénních relikvů a/nebo možnost využití virtuální či rozšířené reality; silný příběh (okolnosti výzkumu, přínos k bádání, historická událost); snadná dostupnost. Akce probíhá od konce června do poloviny září. Zájemci se dopředu registrují do registračního systému na webu www.archeologickeleto.cz. Na tomto webu naleznou seznam lokalit, základní informace o nich a o místě setkání. Registrace je potvrzena formou SMS. Prohlídky by se mělo zúčastnit max. 20 osob. Většina akcí se v nabídce objeví několikrát.

Mezi hlavní cíle AL patří:

Seznámit širokou veřejnost s archeologickými lokalitami – od těch nejslavnějších až po ty méně známé, skryté zemědělskou činností a pozdější výstavbou (např. intravilány měst). Zpřítomnění některých lokalit je umožněno aplikacemi v rozšířené realitě.

Seznámit širokou veřejnost s prací archeologů – co obnáší archeologický výzkum, jak probíhá dokumentace nalezených objektů, jak se odebírají vzorky, co se děje s nálezy, jakými zákony se řídí ochrana památek.

Seznámení veřejnosti s co největším počtem a s různými typy lokalit vede ke zviditelnění archeologických památek, což vede následně k rozšíření povědomí o nich a k jejich lepší ochraně.

Základní údaje:

- Termín: 18. 6. – 14. 9. 2022
- 90 archeologických lokalit
- 53 spolupracujících organizací
- 250 komentovaných prohlídek
- 3 896 návštěvníků podle rezervací, návštěvníků však bylo nakonec mnohem více
- 240 zpráv o Archeologickém létu v médiích
- 230 000 oslovených prostřednictvím Facebooku obou Archeologických ústavů
- návštěva webových stránek Archeologického léta z 12 207 unikátních IP adres

Propojení AL v r. 2022 se sběratelskou soutěží:

Cílem návštěvníka bylo v r. 2022 shromáždit do sběratelské karty co nejvyšší počet unikátních samolepek z archeologických lokalit. Na každé lokalitě bylo možné získat od provázejícího archeologa samolepku s logem Archeologického léta a názvem lokality; čím více lokalit zájemce navštívil, tím zajímavější odměnu od Archeologických ústavů mohl získat. Celou soutěž jsme prezentovali na Veletrhu vědy ve dnech 2.–4. 6. 2022. Soutěž získala dobrý ohlas a několik návštěvníků si užilo i hlavní cenu – návštěvu pracoviště Archeologického ústavu.

Lokality v ČR zahrnuté do Archeologického léta 2022.

Výběr dalších popularizačních aktivit:

Akce: Výstava ARCHEVITA

Popis: Spolupráce na přípravě stálé archeologické expozice v SM Roztoky; komentovaná prohlídka pro účastníky mezinárodní konference ICOM Prague 2022

Hl. organizátor: Středočeské muzeum Roztoky

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Datum konání: Zahájení 22. 4. 2022

Akce: Výstava 13 kilometrů objevů – příběhy skryté pod zemí

Popis: Spolupráce na přípravě krátkodobé výstavy

Hl. organizátor: Sládečkově Vlastivědné Muzeum Kladno

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Kladno, květen–říjen 2022

Akce: Výstava Prachatice

Popis: instalace výstavy, komentované přednášky

Hl. organizátor: ARÚ Praha

Spoluorganizátor:

Místo a datum konání: Prachatice, 16. 6. – 4. 9. 2022

Akce: Výstava Den na tržišti. Život obyvatel středověké Wroclawi

Popis: Spolupráce na přípravě výstavy

Hl. organizátor: Muzeum města Prahy ve spolupráci s Městským muzeem ve Wroclawi

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Praha, zahájení 15. 11. 2022

Akce: Výstava

Popis: Příprava nové expozice v muzeu na tvrzi v Tiché, okr. Český Krumlov

Organizátoři: ARÚ Praha, Západočeská univerzita

Místo a datum konání: Tichá, zahájení 27. 3. 2022

Akce: Výstava

Popis: Příprava nové expozice ve Stříbrnici hradu Křivoklát věnované archeologickému výzkumu Manského domu

Organizátoři: ARÚ Praha, Západočeská univerzita

Místo a datum konání: Křivoklát, zahájení 1. 7. 2022

Akce: Den otevřených dveří

Popis: Propagace výsledků záchranného archeologického výzkumu Žalov – Na Panenské

Hl. organizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Žalov, 10.–11. 6. 2022

Akce: Výstava Bitva u Chotusic 1742

Popis: Příprava výstavy pro MMaK Čáslav

Místo a datum konání: Čáslav, 1. 4. – 30. 9. 2022

Akce: Výstava Vykopávky. Rychmburk, Košumberk, Skutečsko a okolí Chrudimi

Popis: Spolupráce na přípravě výstavy

Hl. organizátor: Městské muzeum Skuteč

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Skuteč, 8. 2. – 27. 3. 2022

Akce: Výstava 600+1 rok od tažení Jana Žižky východními Čechami 1421

Popis: Spolupráce na přípravě výstavy – výběr exponátů pro archeologickou část; rozhovor pro Mladou frontu DNES

Hl. organizátor: Regionální muzeum v Chrudimi

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Chrudim, 12. 3. – 29. 5. 2022

Akce: Výstava Žatecký poklad

Popis: Spolupráce na přípravě výstavy a doprovodných videí experimentální tvorby vč. ražby mincí a výroby šperků. Ukázka ražby mincí jako doprovodný program vernisáže.

Hl. organizátor: Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Žatec, zahájení 1. 12. 2022

Akce: Cyklus přednášek pro veřejnost

Popis: Cyklus přednášek pro veřejnost v rámci aktivit Muzejního a vlastivědného spolku „Včela Čáslavská“ (J. Kyncl: Životní prostředí v zrcadle letokruhů /15.11.2022/; P. Charvát: Staré pověsti české dnes /20.9.2022/; D. Nykodým: O založení Čáslavi /18.10.2022/; R. Polách: Kabuto – pokrývka hlavy nejen japonských samurajů /14.6.2022/; M. Novák – K. Podolský – M. Šimůnek: Bitva u Chotusic a zpracování J. G. Droysena /17.5.2022/; A. Jochmannová: Lola Skrbková – život s divadlem /15.3.2022/; Pospíšil, A.: Historie oprav chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře od 18. do 21. století /15.2.2022/; M. Knap: Mučedník, nebo bojovník? Druhý život K. H. Borovského /18.1.2022/)

Hl. organizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Nová scéna Dusíkova divadla v Čáslavi, streamováno, trvalé zveřejnění na YouTube, leden–listopad 2022

Akce: Letní praxe na hradišti ve Víněři

Popis: Kromě výzkumu také řada mediálních výstupů

Hl. organizátor: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Praha, 1.–19. 8. 2022

Akce: Podcast

Popis: Spolupráce na podcastu Pár preslenov – témata: hradiště Tismice, hradiště Kal

Hl. organizátor: Pár preslenov

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: září 2022

Akce: Toulavá kamera

Popis: Účast v pořadu o Staré Kouřimi

Hl. organizátor: Česká televize

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Datum konání: 5. 2. 2022

Akce: Rozhlasové reportáže – Turecko

Popis: Několik rozhlasových reportáží: Tajemné objekty Göbekli tepe v Turecku, Chrámy nebo obydlí? Návrat do tureckého Göbekli tepe, Naši archeologové v Turecku, Co prozrazují makrolity?

Hl. organizátor: Český rozhlas Planetárium

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: červen–listopad 2022

Akce: Výzkum neolitického rondelu ve Víněři

Popis: Mediální výstupy např. Seznam zprávy; komentovaná prohlídka v terénu

Hl. organizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: září–říjen 2022

Akce: Studentský film Bronzové kořeny

Popis: Spoluúčast na přípravě filmu, dodání podkladů a výklad

Místo a datum konání: říjen 2022

Akce: Archeogenetika a antropologická rekonstrukce ženy z doby bronzové z Mikulovic

Popis: Rozhovory v médiích (Česká televize, Český rozhlas, National Geographic Deutschland aj.), Podcast AV ČR

Místo a datum konání: červen 2022

Akce: Víkend

Popis: Dokument o dálkovém průzkumu v archeologii pro pořad Víkend

Hl. organizátor: Televize Nova

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Praha, listopad 2022

Akce: Děčko – Wifina

Popis: V rámci dětského pořadu Wifina odpovídání na otázky o menhiru v Klobukách.

Hl. organizátor: Česká televize

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: Klobuky, 9. 3. 2022 (vysíláno 13. 4. 2022)

Akce: Český rozhlas Sever, Planetárium

Popis: Rozhovory na různá témata, např. vory v Pacifiku. Genetické důkazy indiánské migrace v Polynésii; Nobelova cena Svante Pääba; výzkum v Sahelu; neolitické osídlení jižních Čech

Hl. organizátor: ČRo Sever

Spoluorganizátor: ARÚ Praha

Místo a datum konání: v průběhu roku 2022

Akce: Popularizační články na různá témata

Popis: Dějiny a současnost, Respekt, AΩ / Věda pro každého: popularizační magazín AV ČR

Datum konání: v průběhu roku 2022

Akce: Propagace CLR

Popis: banner, loterie, workshop na několika větších konferencích (IWPG, EAA, PPA)

Datum konání: červen–září 2022

III. FINANČNÍ INFORMACE

Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj, jsou obsaženy v auditorské zprávě (Příloha 1).

IV. PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ ČINNOSTI ARÚ PRAHA

V roce 2023 a v následujících obdobích se odborná činnost ARÚ nebude výrazným způsobem odlišovat od stávajícího kurzu. To znamená, že vědecká oddělení budou komplementárně naplňovat své dlouhodobé programy s důrazem na mezinárodní excelenci.

Výzkumná orientace bude ze strany vedení ARÚ orientována také na aspekty související s aktuálními trendy včetně Národní RIS3 strategie a priorit, které stanovuje Akademie věd v souvislosti s dlouhodobým plánem 2020-2024. Nedílnou součástí činnosti ústavu bude další podpora činnosti zaměřená na oblast transferu znalostí založená na spolupráci se státními i soukromými subjekty.

Výzkum ARÚ směřuje k:

- rozvolňování tradiční specializace na „archeologická období“ ve prospěch diachronních témat v rámci pojetí mezikulturního výzkumu (plán „Cross-cultural“);
- orientaci na výzkumná témata, která nebudou geograficky ohraničena pouze evropským prostorem (plán „Beyond Europe“) včetně provádění zahraničních expedic (Súdán, Omán)
- vybudování ústřední laboratoře aplikovaných biologických věd v archeologii, která bude sloužit současně ARÚ Praha i ARÚB a bude tvořit rozcestník využívání takovýchto metod v české archeologii;
- v tvorbě, správě a kultivaci informačních zdrojů české archeologie a v systematickém využití těchto zdrojů při rozšiřování našeho poznání o krajině a jejím vývoji v minulosti;
- v oblasti transferu znalostí se ARÚ soustředí na spolupráci s pamětovými institucemi při prezentaci výsledků vědecké činnosti (projekty regionální spolupráce, výstavy, organizace akcí typu Archeologické léto); spolupráci se státními i nestátními subjekty při přípravě stavebních projektů ohrožujících archeologické dědictví (konzultace, studie archeologických rizik, spolupráce na přípravě výběrových řízení), školicí programy pro pracovníky Policie ČR.
- ARÚ usiluje o získání velkých a prestižních projektů, které umožní naplňování dlouhodobých (delších než 3 roky) výzkumných strategií. Prioritu má úspěch v projektové soutěži ERC.

Byla podána projektová žádost o ERC Consolidator Grant, což je program, který hodlá rozvíjet již etablovaný výzkum ARÚ v Súdánu (projekt Šakadúd).

V oblasti mezikulturního výzkumu hodláme rozvinout spolupráci s „Department of Linguistic and Cultural Evolution“, Max Planck Institute, Lipsko. Cílem spolupráce bude zaměřit se v mezikulturní perspektivě na formy sociální soudržnosti a identity a na jejich vývoj v diachronním pohledu.

V roce 2023 bude vytvořen projekt akvizice elektronového mikroskopu a s tím provázaných stavebních úprav. Zařízení bude v České republice svého druhu jedinečné a bude společným pracovištěm ARÚ a ARÚB.

Mezinárodní evaluační komise Akademie věd vyhodnotila také některá rizika, která potenciálně ohrožují aktivity provozované ARÚ. Na prvním místě se jedná o nezdravý poměr mezi institucionálním a účelovým financováním, kdy je nebezpečně velký podíl zajištěn zejména účelovými prostředky. V případě, kdy dojde k náhlému výpadku účelových prostředků (např. ve formě neúspěšných grantových návrhů) anebo bude

institucionální část rozpočtu zatížena neočekávanými výdaji (např. růstem cen energií), může být celkový plán odborné činnosti pracoviště ohrožen.

V. AKTIVITY V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ARÚ Praha není organizací, která by se speciálně zabývala problematikou životního prostředí v užším slova smyslu. Pokud bychom však do sféry životního prostředí zahrnuli i kulturní dědictví, můžeme roli ARÚ považovat za poměrně významnou; tímto tématem se podrobněji zabýváme v kap. II.8.

Dodržování předpisů v oblasti životního prostředí v ARÚ, např. při práci s chemikáliemi v restaurátorských laboratořích nebo při terénních výzkumech, je samozřejmostí a nedošlo zde k žádným pochybením.

VI. AKTIVITY V OBLASTI PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ

Pracovněprávní vztahy na pracovištích ARÚ upravují Organizační, Pracovní a Provozní řád. Tyto řády jsou dostupné na úřední desce v rámci vnitřní počítačové sítě ARÚ; pracovníci jsou bezodkladně informováni o každé případné změně. ARÚ umožňuje svým pracovníkům účast na jazykových kurzech pořádaných v rámci AV ČR.

VII. POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

V r. 2022 poskytl ARÚ informace o své činnosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů v následujícím počtu případů:

- Počet podaných žádostí o informace: 0
- Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0
- Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- Opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí ARÚ o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které ARÚ vynaložil: 0
- V souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na právní zastoupení: 0
- Výčet poskytnutých výhradních licencí: 0
- Počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 0
- Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: –

PŘÍLOHY

1. Zpráva auditora o ověření účetní závěrky za rok 2022
2. Účetní závěrka za rok 2022

ZPRÁVA AUDITORA

k účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2022

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Adresát zprávy:

Statutární orgán společnosti Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.
IČ: 67985912: Mgr. Jan Mařík, Ph.D., ředitel organizace
Se sídlem: Letenská 123/4, Praha 1, 118 00, Česká republika

AUDIT COMPANY

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky společnosti Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. (dále také „organizace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2022, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31.12. 2022, a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Společnosti jsou uvedeny v bodě 1. přílohy této účetní závěrky.

„Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizace Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. k 31.12.2022, nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2022 v souladu s českými účetními předpisy.“

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Společnosti nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě (dle ISA720 - soulad výroční zprávy)

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá statutární orgán organizace.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s auditem účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během provádění auditu nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobitelné ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a
- ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Společnosti, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost ředitele organizace, Rady instituce a dozorčí rady za účetní závěrku

Statutární orgán odpovídá za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je statutární orgán organizace povinen posoudit, zda je Společnost schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy je plánováno

zrušení organizace nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Institut veřejné kontroly v organizaci zajišťuje Rada instituce, která schvaluje výroční zprávu a účetní závěrku.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v Instituci odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Společnosti relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti představenstvo Společnosti uvedlo v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky představenstvem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace

existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Společnosti nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Společnosti nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Společnost ztratí schopnost nepřetržitě trvat.

- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat statutární orgán, Radu instituce a dozorčí radu organizace mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Praze dne 22.5.2023

Ing. Ivana Hlaváčková, auditorské oprávnění č.2300
Statutární auditor odpovědný za provedení auditu

ACONTIP s.r.o.
auditorské oprávnění č. 547
se sídlem Ocelářská 1354/35, PSČ 190 00 Praha 9
DIČ: CZ01709585

Nedílnou součástí této zprávy jsou účetní výkazy sestavené k 31.12.2022: rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha k ÚZ.

AUDIT COMPANY

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., Letenská 123/4, 118 00 PRAHA 1, Česká republika

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2022
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

ICO
67985912

Číslo	Položka Název	Číslo řádku	Stav	
			k 01.01.2022	k 31.12.2022
A	A.Dlouhodobý majetek celkem	001	45 709 955,49	43 498 583,04
A.I	I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	002	4 856 868,06	5 209 327,15
A.I.1	1.Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	003		
A.I.2	2.Software	004	3 325 101,84	3 325 101,84
A.I.3	3.Ocenitelná práva	005	410 500,00	410 500,00
A.I.4	4.Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	006	137 101,28	137 101,28
A.I.5	5.Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	007		
A.I.6	6.Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	008	984 164,94	1 336 624,03
A.I.7	7.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	009		
A.II	II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem	010	138 526 553,31	139 945 105,65
A.II.1	1.Pozemky	011	891 403,00	891 403,00
A.II.2	2.Umělecká díla, předměty a sbírky	012		
A.II.3	3.Stavby	013	57 776 561,19	58 482 023,87
A.II.4	4.Hmotné movité věci a jejich soubory	014	70 148 255,15	70 951 376,79
A.II.5	5.Pěstitelské celky trvalých porostů	015		
A.II.6	6.Dospělá zvířata a jejich skupiny	016		
A.II.7	7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek	017	9 191 785,19	9 012 530,61
A.II.8	8.Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	018	181 158,78	181 158,78
A.II.9	9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	019	337 390,00	426 612,60
A.II.10	10.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	020		
A.III	III.Dlouhodobý finanční majetek celkem	021		
A.III.1	1.Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	022		
A.III.2	2.Podíly - podstatný vliv	023		
A.III.3	3.Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	024		
A.III.4	4.Zápůjčky organizačním složkám	025		
A.III.5	5.Ostatní dlouhodobé zápůjčky	026		
A.III.6	6.Ostatní dlouhodobý finanční majetek	027		
A.IV	IV.Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	028	-97 673 465,88	-101 655 849,76
A.IV.1	1.Oprávký k nehmot. výsl. výzkumu a vývoje	029		
A.IV.2	2.Oprávký k softwaru	030	-2 514 046,54	-2 787 406,54
A.IV.3	3.Oprávký k ocenitelným právům	031	-410 500,00	-410 500,00
A.IV.4	4.Oprávký k DDNM	032	-137 101,28	-137 101,28
A.IV.5	5.Oprávký k ostatnímu DNM	033		
A.IV.6	6.Oprávký ke stavbám	034	-23 803 666,00	-24 955 186,00
A.IV.7	7.Oprávký k sam. movitým věcem a souborům hm. mov. věci	035	-61 462 935,87	-64 171 966,55
A.IV.8	8.Oprávký k pěstitelským celkům trvalých porostů	036		
A.IV.9	9.Oprávký k zákl. stádu a tažným zvířatům	037		
A.IV.10	10.Oprávký k DDHM	038	-9 191 785,19	-9 012 530,61
A.IV.11	11.Oprávký k ostatnímu DNM	039	-153 431,00	-181 158,78
B	B.Krátkodobý majetek celkem	040	62 392 837,71	60 072 774,57
B.I	I.Zásoby celkem	041	1 788 375,88	1 700 636,84
B.I.1	1.Materiál na skladě	042	13 042,61	4 462,25
B.I.2	2.Materiál na cestě	043		
B.I.3	3.Nedokončená výroba	044		
B.I.4	4.Polotovary vlastní výroby	045		
B.I.5	5.Výrobky	046	1 769 233,27	1 690 374,59
B.I.6	6.Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	047	6 100,00	5 800,00
B.I.7	7.Zboží na skladě a v prodejnách	048		
B.I.8	8.Zboží na cestě	049		
B.I.9	9.Poskytnuté zálohy na zásoby	050		
B.II	II.Pohledávky celkem	051	5 140 103,99	5 937 987,68
B.II.1	1.Odběratelé	052	3 518 365,84	3 558 225,54
B.II.2	2.Směnky k inkasu	053		
B.II.3	3.Pohledávky za eskontované cenné papíry	054		
B.II.4	4.Poskytnuté provozní zálohy	055	1 384 664,34	1 820 854,55
B.II.5	5.Ostatní pohledávky	056	2 139,00	9 454,00

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., Letenská 123/4, 118 00 PRAHA 1, Česká republika

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2022
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

ICO
67985912

Položka		Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název		k 01.01.2022	k 31.12.2022
B.II.6	6.Pohledávky za zaměstnanci	057	35 669,00	95 590,00
B.II.7	7.Pohledávky za institucemi SZ a VZP	058		
B.II.8	8.Daň z příjmů	059		
B.II.9	9.Ostatní přímé daně	060		
B.II.10	10.Daň z přidané hodnoty	061	149 783,89	107 358,68
B.II.11	11.Ostatní daně a poplatky	062	62 990,00	
B.II.12	12.Nároky na dotace a ost. zúčtování SR	063		
B.II.13	13.Nároky na dotace a ost. zúčtování ÚSC	064		
B.II.14	14.Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti	065		
B.II.15	15.Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí	066		
B.II.16	16.Pohledávky z vydaných dluhopisů	067		
B.II.17	17.Jiné pohledávky	068	13 676,60	401 932,59
B.II.18	18.Dohadné účty aktivní	069	30 000,00	
B.II.19	19.Opravná položka k pohledávkám	070	-57 184,68	-55 427,68
B.III	III.Krátkodobý finanční majetek celkem	071	52 398 714,49	50 302 274,05
B.III.1	1.Peněžní prostředky v pokladně	072	346 242,26	166 851,07
B.III.2	2.Ceniny	073		
B.III.3	3.Peněžní prostředky na účtech	074	52 052 472,23	50 135 422,98
B.III.4	4.Majetkové cenné papíry k obchodování	075		
B.III.5	5.Dluhové cenné papíry k obchodování	076		
B.III.6	6.Ostatní cenné papíry	077		
B.III.7	7.Peníze na cestě	078		
B.IV	IV.Jiná aktiva celkem	079	3 065 643,35	2 131 876,00
B.IV.1	1.Náklady příštích období	080	1 081 010,90	1 025 237,75
B.IV.2	2.Příjmy příštích období	081	1 984 632,45	1 106 638,25
	AKTIVA CELKEM	082	108 102 793,20	103 571 357,61

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., Letenská 123/4, 118 00 PRAHA 1, Česká republika

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2022

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

ICO
67985912

Číslo	Položka Název	Číslo řádku	Stav	
			k 01.01.2022	k 31.12.2022
A	A.Vlastní zdroje celkem	083	89 270 602,24	88 620 924,72
A.I	I.Jmění celkem	084	88 666 638,83	87 693 503,91
A.I.1	1.Vlastní jmění	085	46 490 950,14	44 279 577,69
A.I.2	2.Fondy	086	42 175 688,69	43 413 926,22
A.I.3	3.Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	087		
A.II	II.Výsledek hospodaření celkem	088	603 963,41	927 420,81
A.II.1	1.Účet výsledku hospodaření	089		927 420,81
A.II.2	2.Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	090	603 963,41	
A.II.3	3.Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	091		
B	B.Cizí zdroje celkem	092	18 832 190,96	14 950 432,89
B.I	I.Rezervy celkem	093		
B.I.1	1.Rezervy	094		
B.II	II.Dlouhodobé závazky celkem	095		
B.II.1	1.Dlouhodobé úvěry	096		
B.II.2	2.Vydané dluhopisy	097		
B.II.3	3.Závazky z pronájmu	098		
B.II.4	4.Přijaté dlouhodobé zálohy	099		
B.II.5	5.Dlouhodobé směnky k úhradě	100		
B.II.6	6.Dohadné účty pasivní	101		
B.II.7	7.Ostatní dlouhodobé závazky	102		
B.III	III.Krátkodobé závazky celkem	103	17 144 947,57	12 828 742,20
B.III.1	1.Dodavatelé	104	1 367 745,63	2 143 844,42
B.III.2	2.Směnky k úhradě	105		
B.III.3	3.Přijaté zálohy	106	78 323,00	86 810,00
B.III.4	4.Ostatní závazky	107	60 202,00	
B.III.5	5.Zaměstnanci	108	4 908 179,00	4 338 274,00
B.III.6	6.Ostatní závazky vůči zaměstnancům	109	9 078,00	62 637,80
B.III.7	7.Závazky k institucím SZ a VZP	110	2 397 173,00	2 175 064,00
B.III.8	8.Daň z příjmů	111	743 090,00	-343 380,00
B.III.9	9.Ostatní přímé daně	112	533 665,00	384 965,00
B.III.10	10.Daň z přidané hodnoty	113	315 955,00	411 750,00
B.III.11	11.Ostatní daně a poplatky	114	63 880,00	
B.III.12	12.Závazky ze vztahu k SR	115	5 953 917,30	3 266 239,17
B.III.13	13.Závazky ze vztahu k rozpočtu ÚSC	116		
B.III.14	14.Závazky z upsaných nesplacených cen. papírů a podílů	117		
B.III.15	15.závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti	118		
B.III.16	16.Závazky z pevných term. operací a opcí	119		
B.III.17	17.Jiné závazky	120	84 539,64	92 897,81
B.III.18	18.Krátkodobé úvěry	121		
B.III.19	19.Eskontní úvěry	122		
B.III.20	20.Vydané krátkodobé dluhopisy	123		
B.III.21	21.Vlastní dluhopisy	124		
B.III.22	22.Dohadné účty pasivní	125	629 200,00	209 640,00
B.III.23	23.Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	126		
B.IV	IV.Jiná pasiva celkem	127	1 687 243,39	2 121 690,69
B.IV.1	1.Výdaje příštích období	128	520 376,39	949 460,69
B.IV.2	2.Výnosy příštích období	129	1 166 867,00	1 172 230,00
	PASIVA CELKEM	130	108 102 793,20	103 571 357,61

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., Letenská 123/4, 118 00 PRAHA I, Česká republika

Razítko :

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.
Letenská 4, 118 01 Praha I
IČO: 67985912 DIČ: CZ67985912
3

Odpovědná osoba (statutární zástupce) :
Mgr. Jan Mařík, Ph.D. ředitel

Podpis odpovědné osoby :

Právní forma účetní jednotky :
v.v.i.

Osoba odpovědná za sestavení :
Bc. Marcela Kleinová, vedoucí THS

Podpis osoby odpovědné za sestavení :

Předmět podnikání :

Výzkum a vývoj v oblasti společenských
a humanitních věd.

Okamžik sestavení : 28.2.2023

Výkaz zisku a ztráty

Od 01.01.2022 do 31.12.2022

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
67985912

Číslo	Název	Číslo řádku	Činnost		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
A	A. Náklady				
A.I	I. Spotřebované nákupy a nakupované služby	002	35 576 124,75		35 576 124,75
A.I.1	1. Spotřeba materiálu, energie a ost. neskl. dodávek	003	5 736 659,96		5 736 659,96
A.I.2	2. Prodané zboží	004			
A.I.3	3. Opravy a udržování	005	1 277 721,67		1 277 721,67
A.I.4	4. Náklady na cestovné	006	3 308 914,96		3 308 914,96
A.I.5	5. Náklady na reprezentaci	007	157 695,79		157 695,79
A.I.6	6. Ostatní služby	008	25 095 132,37		25 095 132,37
A.II	II. Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	009	78 858,68		78 858,68
A.II.7	7. Změny stavu zásob vlastní činnosti	010	78 858,68		78 858,68
A.II.8	8. Aktivace materiálu, zboží a vnitroorg. služeb	011			
A.II.9	9. Aktivace dlouhodobého majetku	012			
A.III	III. Osobní náklady	013	89 176 636,50		89 176 636,50
A.III.10	10. Mzdové náklady	014	65 830 560,00		65 830 560,00
A.III.11	11. Zákonné sociální pojištění	015	20 730 808,00		20 730 808,00
A.III.12	12. Ostatní sociální pojištění	016			
A.III.13	13. Zákonné sociální náklady	017	2 615 268,50		2 615 268,50
A.III.14	14. Ostatní sociální náklady	018			
A.IV	IV. Daně a poplatky	019	42 732,00		42 732,00
A.IV.15	15. Daně a poplatky	020	42 732,00		42 732,00
A.V	V. Ostatní náklady	021	4 557 608,93		4 557 608,93
A.V.16	16. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost. pokuty a penále	022	1 000,00		1 000,00
A.V.17	17. Odpisy nedobytné pohledávky	023	1 757,00		1 757,00
A.V.18	18. Nákladové úroky	024			
A.V.19	19. Kurzové ztráty	025	84 346,17		84 346,17
A.V.20	20. Dary	026			
A.V.21	21. Manka a škody	027	4 720,00		4 720,00
A.V.22	22. Jiné ostatní náklady	028	4 465 785,76		4 465 785,76
A.VI	VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a OP	029	4 159 881,46		4 159 881,46
A.VI.23	23. Odpisy dlouhodobého majetku	030	4 161 638,46		4 161 638,46
A.VI.24	24. Prodaný dlouhodobý majetek	031			
A.VI.25	25. Prodané cenné papíry a podíly	032			
A.VI.26	26. Prodaný materiál	033			
A.VI.27	27. Tvorba a použití rezerv a opravných položek	034	-1 757,00		-1 757,00
A.VII	VII. Poskytnuté příspěvky	035			
A.VII.28	28. Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	036			
A.VIII	VIII. Daň z příjmů	037	20 490,00		20 490,00
A.VIII.29	29. Daň z příjmů	038	20 490,00		20 490,00
	Náklady celkem	039	133 612 332,32		133 612 332,32

Výkaz zisku a ztráty

Od 01.01.2022 do 31.12.2022

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

ÍČO
67985912

Číslo	Název	Číslo řádku	Činnost		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
B	B. Výnosy				
B.I	I. Provozní dotace	041	105 938 362,84		105 938 362,84
B.I.1	1. Provozní dotace	042	105 938 362,84		105 938 362,84
B.II	II. Přijaté příspěvky	043			
B.II.2	2. Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	044			
B.II.3	3. Přijaté příspěvky (dary)	045			
B.II.4	4. Přijaté členské příspěvky	046			
B.III	III. Tržba za vlastní výkony a za zboží	047	19 764 291,69		19 764 291,69
B.IV	IV. Ostatní výnosy	048	8 836 735,60		8 836 735,60
B.IV.5	5. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost.pokuty a penále	049	9 050,69		9 050,69
B.IV.6	6. Platby za odepsané pohledávky	050			
B.IV.7	7. Výnosové úroky	051	3 629,85		3 629,85
B.IV.8	8. Kurzové zisky	052	43 938,10		43 938,10
B.IV.9	9. Zúčtování fondů	053	3 967 774,83		3 967 774,83
B.IV.10	10. Jiné ostatní výnosy	054	4 812 342,13		4 812 342,13
B.V	V. Tržby z prodeje majetku	055	363,00		363,00
B.V.11	11. Tržby z prodeje dlouhodobého nehm. a hm. majetku	056			
B.V.12	12. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	057			
B.V.13	13. Tržby z prodeje materiálu	058	363,00		363,00
B.V.14	14. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	059			
B.V.15	15. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	060			
	Výnosy celkem	061	134 539 753,13		134 539 753,13
C	C. Výsledek hospodaření před zdaněním	062	947 910,81		947 910,81
D	D. Výsledek hospodaření po zdanění	063	927 420,81		927 420,81

Razítko :

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.
Letenská 4, 118 01 Praha 1
IČO: 67985912 DIČ: CZ67985912
3

Odpovědná osoba (statutární zástupce) :

Mgr. Jan Mařík, Ph.D. ředitel

Podpis odpovědné osoby :

Právní forma účetní jednotky :

v.v.i.

Osoba odpovědná za sestavení :

Bc. Marcela Kleinová, vedoucí THS

Podpis osoby odpovědné za sestavení :

Předmět podnikání :

Výzkum a vývoj v oblasti společenských
a humanitních věd

Okamžik sestavení : 28. 2. 2023

Příloha k závěrce roku 2022

1)

a)

informace o účetní jednotce

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. je veřejná výzkumná instituce se sídlem na adrese Praha 1, Letenská 4/123. Má další detašovaná pracoviště na těchto adresách:

Pražský Hrad, Jiřská ul. čp. 2
Kutná Hora, Hloušecká 609, 284 01 Kutná Hora
Praha 2 - Vyšehrad, Štulcova 4
Žatec, Fügnerova 1100
Praha 8, V Holešovičkách 41
Závist, Dolní Břežany - Lhota 58
Bylany u Kutné Hory

IČ 67985912
DIČ CZ67985912

hlavní předmět činnosti

Účelem zřízení ARÚ je uskutečňovat vědecký výzkum v oblasti archeologie a souvisejících oborů, přispívat k využití jeho výsledků a zajišťovat infrastrukturu výzkumu. Předmětem hlavní činnosti je vědecký výzkum v oblasti archeologického terénního výzkumu, technické, laboratorní, restaurátorské a vědecké zpracování a interpretace získaných souborů pramenů a informací, rozvoj archeologické teorie, metod, metodiky a informatiky, koordinace záchranné archeologické činnosti, provádění záchranných archeologických výzkumů, budování centrální archeologické informační databáze a odborné archeologické knihovny. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace, provádí konzultační a poradenskou činnost a poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení. Ve spolupráci s VŠ uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky. V rámci své činnosti rozvíjí mezi-národní spolupráci včetně organizování společného výzkumu. Pořádá vědecká setkání, konference, semináře.

hospodářská a další činnost

ARÚ hospodářskou ani další činnost nevykonává.

statutární orgány

Ředitelem a statutárním zástupcem byl od 1. června 2022 do 31. května 2027 jmenován Mgr. Jan Mařík, Ph.D.

Dne 14. prosince 2021 byla shromážděním vědeckých pracovníků zvolena rada ARÚ pro pětileté funkční období v tomto složení:
předseda rady - doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.
místopředseda rady - Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D.
tajemník rady - Mgr. Kristína Zannikos
interní členové - Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D., PhDr. Helena Březinová, Ph.D., doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D., Mgr. Jan Mařík, Ph.D.
Mgr. David Novák, Ph.D., doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.
externí členové - PhDr. Eva Doležalová, Ph.D., Mgr. Petr Dresler, Ph.D., Ing. Lenka Kovačiková, Ph.D.

Kontrolním orgánem je dozorčí rada v tomto složení:

předseda - PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., MBA

místopředseda - Mgr. Michal Ernée, Ph.D., DSc.

tajemník - PhDr. Miroslav Dobeš, Ph.D.

členové - prof. Ing. Stanislav Pospíšil, Ph.D., FEng., PhDr. Jan Prostředník, Ph.D., PhDr. Pavel Titz, Ph.D.

b)

založení účetní jednotky

Pracoviště bylo zřízeno usnesením 50. zasedání prezidia Československé akademie věd ze dne 21. prosince 1982 s účinností od 1. ledna 1983 pod názvem:

Archeologický ústav ČSAV, Praha a stalo se pracovištěm Akademie věd České republiky s účinností ke dni 31. prosince 1992.

Na základě zákona č. 341/2005 Sb. se právní forma Archeologického ústavu AV ČR, Praha, dnem 1. ledna 2007 mění ze státní příspěvkové organizace na **veřejnou výzkumnou instituci** a název ústavu je:

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. (ARÚ)

je právnickou osobou zřízenou na dobu neurčitou se sídlem v Praze 1, Letenská 123/4 PSČ 118 01.

Zřizovatelem ARÚ je Akademie věd České republiky - organizační složka státu - se sídlem v Praze 1, Národní 1009/3, PSČ 118 01.

Zápis do rejstříku veřejných výzkumných institucí, který vede MŠMT byl proveden k 1. 1. 2007 pod spisovou značkou 17113/2006-34/ARUP.

vkłady do vlastního jmění

Účetní jednotka vlastnila v roce 2022 tento nemovitý majetek:

majetek	název	zapsané v KN
nemovitý	Praha 1, Letenská - budovy	LV: 140
nemovitý	Kutná Hora, Hloušecká - budova	LV: 12319
nemovitý	Filipova Huť - budova	LV: 58
nemovitý	Lhota u Dolních Břežan	LV: 23
nemovitý	Bylany u Kutné Hory-budovy	LV: 743

c)

účetní období

Účetním obdobím je kalendářní rok. Účetnictví je vedeno v Kč.

d)

použité účetní metody

Při vedení účetnictví vychází ARÚ ze zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění a navazujících předpisů a dále vyhláškou č. 504/2002 Sb. v platném znění.

Hospodaření ARÚ se řídí zákonem č. 341/2005 o VVI a obecně platnými předpisy o hospodaření účetních jednotek, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání.

ARÚ účtuje v soustavě podvojného účetnictví, pro zpracování finančního účetnictví používá ekonomický systém IFIS společnosti BBM spol. s r.o. a pro zpracování mzdového účetnictví byl použit systém OK Base, a to dodavatelsky firmou Š-servis Praha, s.r.o.

Úschova účetních záznam se řídí směrnicí ředitele č. 2/2013 Spisový a skartační řád ARÚ.

oceňování majetku a závazků

Jednotlivé složky majetku se oceňují v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění. Majetek lze pořídit nákupem (pořizovací cena), vlastní činností (náklady na pořízení), darováním, zjištěním přebytku při inventarizaci (reprodukční pořizovací cena např. odborný posudek nebo cena obvyklá v místě a čase). Závazky jsou oceněny jmenovitou hodnotou.

Zásoby jsou při pořizování oceňovány následujícími způsoby:

- pořizovací cenou
- vlastními náklady

Účtování o zásobách je prováděno periodickým systémem evidence zásob tzv. způsobem A

stanovení úprav hodnot majetku

Odpisové plány dlouhodobého majetku jsou sestaveny podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a zákona č. 586/1992 o daních z příjmu jako podklad k ohodnocení odpisovaného majetku v jeho používání.

ARÚ odpisuje majetek metodou lineárních rovnoměrných účetních odpisů. Každá složka dlouhodobého majetku je samostatně ohodnocena a zaevidována na inventurní kartu a je rozhodnuto podle charakteru a intenzity předpokládaného užívání o procentní výši ročního odpisu. Výše odpisů je schvalována pro každý rok, přičemž pro rok 2022 jsou platné tyto odpisové sazby:

Kategorie 1	budovy	2%
Kategorie 2	stavby	2%
Kategorie 3	přístroje a zařízení	25 %
Kategorie 4	výpočetní technika	25 %
Kategorie 5	dopravní prostředky	15 %
Kategorie 6	software	20 %
Kategorie 7	ocenitelná práva	50 %

Od roku 2010 tvoří ARÚ opravné položky k pohledávkám v rámci činnosti, která podléhá dani z příjmu. Tvorba těchto položek se řídí zákonem 593/1992 a vnitřní směrnicí č. 3/2017.

stanovení devizových kurzů

ARÚ pro přepočítání cizí měny na českou měnu používá metodu denního kurzu. Vychází z příslušného kurzu ČNB. Ke konci rozvahového dne se majetek, závazky a pohledávky v cizích měnách přepočtou kurzem ČNB k 31. 12. daného roku a vzniklé kurzové rozdíly se zaúčtují na vrub nebo ve prospěch účtů 545 (náklady) nebo 645 (výnosy), v případě hotovosti na pokladně nebo bankovních účtech se kurzový rozdíl účtuje stejným způsobem.

e)

oceňování finančního majetku

Finanční majetek ARÚ v účetnictví neviduje.

f)

výnosy a náklady mimořádného objemu

Mimořádný výnos v roce 2022 nebyl.

Mimořádný náklad v roce 2022 nebyl.

g)

společník v jiných účetních jednotkách

ARÚ není společníkem v žádné účetní jednotce.

h)

dlouhodobý majetek - rekapitulace za rok 2022

Název	v tis. Kč			stav k 31.12.2022
	stav	přírůstky	úbytky	
	1.1.2022	rok 2022	rok 2022	
Dlouhodobý nehm. majetek	4 857,00	352,00	0,00	5 209,00
Oprávký k DNM	3 062,00	273,00	0,00	3 335,00
Dlouhodobý hmotný majetek	138 527,00	3 106,00	1 688,00	139 945,00
Oprávký k DHM	94 612,00	3 888,00	179,00	98 321,00
Dlouhodobý finanční majetek	0,00	0,00	0,00	0,00

Pozn. Úroky nejsou součástí ocenění majetku

i)

odměny za audit a právní poradenství

V nákladech roku 2022 je evidován audit ve výši 112 530,- Kč.

j)

podíly v jiných účetních jednotkách

ARÚ nadržuje podíl žádné třetí osoby.

k)

dluhy na pojistném a daních

ARÚ nedluží na pojistném ani na daních k 31. 12. 2022 žádné dlužné částky. V účetnictví jsou předepsány pouze odvody na pojistném sociálním ve výši 1 515 937,-Kč, pojistném zdravotním ve výši 659 127,- Kč a dani zálohové za vyčíslené mzdy za 12/2022 ve výši 361 217,-Kč a dani srážkové ve výši 23 748,-Kč a dále jsou předepsány odvody DPH za 12/2022 ve výši 411 750,-Kč. Všechny částky byly řádně uhrazeny v lednu 2023.

l)

informace o akciích, podílech, dluhopisech, cenných papírech, práv

ARÚ nevlastní a v účetnictví neviduje žádné akcie, dluhopisy, podíly, cenné papíry a práva.

m)

dluhy se splatností vyšší než 5 let

ARÚ nemá žádné závazky z daného účetního období, u kterých zbytková doba splatnosti k rozvahovému dni přesahuje 5 let. Pohledávky se splatností vyšší než 5 let eviduje ARÚ fa.1622/63 Imos Group ve výši 55 427,68 Kč. Pohledávka byla přihlášena do insolvenčního řízení, které stále probíhá.

n)

finanční nebo jiné dluhy

ARÚ finanční ani jiné dluhy nemá.

o)

informace o výsledku hospodaření v členění na hlavní a hospodářskou činnost pro účely daně z příjmu

Hospodářský výsledek za rok 2022 je ziskový.
Vedlejší ani další činnost ARÚ nevykonává.

p)

osobní náklady v členění podle výkazu zisku a ztrát:

v tis.Kč

mzdy	65 831,00
pojištění	20 731,00
sociální náklady	2 615,00
ostatní sociál. náklady	0,00
celkem	89 177,00

kategorie	fyzický počet zaměstnanců	průměrný přepoč. počet zaměstnanců	členové řídicích, kontrolních nebo jiných orgánů určených statutem, stanovami...
0	0	0	
1	43	40,25	
2	6	4,26	
3	56	40,22	
4	19	15,90	
5	0	0	
6	0	0	
7	11	10,28	
8	0	0	
9	0	0	
celkem	135	110,92	20

q)

odměny členům řídicích, kontrolních orgánů

V roce 2022 byly vyplaceny odměny členům statutárních a kontrolních orgánů ve výši:
257 800,-Kč

r)

účasti členů řídicích, kontrolních nebo jiných orgánů a jejich rodinných příslušníků v osobách, s nimiž účetní jednotka uzavřela v r. 2022 smluvní vztah

ARÚ neuzavřel v roce 2022 žádnou obchodní smlouvu nebo jiné smluvní vztahy s institucemi v souladu s tímto bodem.

s)

výše záloh, úvěrů poskytnutých členům orgánům uvedeným v bodě q)

ARÚ neevduje v roce 2022 žádné zálohy a úvěry poskytnuté členům orgánů uvedených v bodě q).

t)

způsob zjištění základu daně z příjmu

ARÚ dlouhodobě spolupracuje s daňovým poradcem Ing. Pavlem Kriegsmanem, který odborně posuzuje postup výpočtu daňového základu s uplatněním daňových slev. Při výpočtu daňového základu je postupováno v souladu se zákonem 586/1992 Sb. zákon o dani z příjmu v aktuálním znění.

u)

významné položky rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty

Přijaté a vyčerpané dotace v tis. Kč:

AV ČR neinvestiční dotace	80 578
GACR	5 756
Ministerstvo kultury	2 028
MŠMT	15 849
TACR	1 727
Ostatní	0
Neinvestiční dotace celkem	105 938
AV ČR investiční dotace	1 141

v)

přehled přijatých darů

ARÚ v roce 2022 nepřijal žádný dar.
ARÚ v roce 2022 neposkytl žádný dar.

w)

přehled veřejných sbírek

ARÚ v roce 2022 nepořádal žádnou veřejnou sbírku.

x)

způsob vypořádání výsledku hospodaření z r. 2021

Hospodářský výsledek za rok 2021 skončil ziskem, který byl převeden do rezervního fondu.

y)

individuální produkční kvóta a jiné obdobné kvóty

ARÚ o individuálních ani žádných jiných kvótách nebo limitech neúčtuje.

2)

majetek oceňovaný podle §25 odst. 1 písm. k)

ARÚ ve svém účetnictví majetek oceňovaný podle §25 odst. 1 písm. k) (kulturní památky, sbírky, církevní stavby ...) nevede.

3)

vlastnictví lesních pozemků

ARÚ nevlastní žádný lesní pozemek.

V Praze dne 28. 2. 2023

Mgr. Jan Mařík, Ph.D.
ředitel